

Patvirtintas 2015-02-20
Telšių regiono plėtros
tarybos sprendimu
Nr.51/10S-1

TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014 – 2020 METŲ PLANAS

Turinys

1. IŽANGA.....	3
2. PAGRINDINĖS PRIELAIDOS IR BENDRIEJI DUOMENYS	5
2.1. DUOMENYS APIE GYVENTOJŲ SKAIČIŲ IR BŪSTUS	5
2.2. MAKROEKONOMINIAI RODIKLIAI	7
3. ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA.....	8
3.1. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS	8
3.2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS, NAUDOJAMA INFRASTRUKTŪRA.....	10
3.2.1 <i>Atliekų surinkimas ir transportavimas, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra</i>	<i>10</i>
3.2.2 <i>Atliekų surinkimas šalinimas ir apdorojimas naudojant regioninę infrastruktūrą.</i>	<i>14</i>
3.3. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS	15
3.3.1 <i>Investicinių projektų įgyvendinimas.....</i>	<i>16</i>
3.3.2 <i>Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos</i>	<i>17</i>
3.3.3 <i>Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas administravimas.</i>	<i>18</i>
3.4. DUOMENYS APIE SUSIDARANTĮ, NAUDOJAMĄ IR ŠALINAMĄ ATLIEKŲ TELŠIŲ REGIONE KIEKĮ	22
3.4.1 <i>Susidarantys bei pašalinti komunalinių atliekų kiekiai.....</i>	<i>22</i>
3.4.2 <i>Pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymas</i>	<i>24</i>
3.4.3 <i>Žaliųjų ir biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas</i>	<i>25</i>
3.4.4 <i>Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas</i>	<i>27</i>
3.5. ATLIEKŲ NAUDOJIMO (ĮSKAITANT NAUDOJIMO ENERGIJAI GAUTI ĮRENGINIUS) IR ŠALINIMO (SĄVARTYŲ IR ATLIEKŲ DEGINIMO) ĮRENGINIŲ VIETOS PARINKIMO KRITERIJAI ..	28
3.6. TELŠIŲ REGIONO NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ (JĖRUBAIČIŲ) SĄVARTYNAS.....	29
3.7. INFORMACIJA APIE TELŠIŲ REGIONO SĄVARTYŲ UŽDARYMĄ	29
3.8. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS.....	29
3.9. ESAMOS SITUACIJOS APIBENDRINIMAS IR IŠVADOS	29
4. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014-2020 M.).....	34
5. TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014-2020 M. PLANO TIKSLAI..	35
6. TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR JŲ POVEIKIS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMAI	51
6.1. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS DALYVIŲ BENDRADARBIAVIMO VYSTYMAS	51
6.2. REGIONINIO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ĮTAKA KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTAMS	51
6.3. KOMUNALINIŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ ŠALINIMO SĄVARTYNUOSE MAŽINIMO UŽDUOTYS IR PRIEMONĖS JOMS ĮGYVENDINTI.....	54
6.4. ANTRINIŲ ŽALIAVŲ, PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS, ŠIŲ ATLIEKŲ ŠALINIMO MAŽINIMO UŽDUOTYS IR PRIEMONĖS JOMS ĮGYVENDINTI	55
6.5. DIDELIŲ GABARITŲ, STATYBINIŲ BEI KT. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS, ŠIŲ ATLIEKŲ ŠALINIMO MAŽINIMO UŽDUOTYS IR PRIEMONĖS JOMS ĮGYVENDINTI	56
6.6. KITŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	56
6.7. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS.....	57
6.8. TELŠIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKOMS UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	59
6.9. REGIONINIO IR SAVIVALDYBIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	60

1. IŽANGA

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygą užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane (toliau – VATP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione parengtas Telšių regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas.

Pagrindinis Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano tikslas – suderinti Telšių regiono savivaldybių veiksmus organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Regioniniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius – ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Telšių regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, kurie atitinka VATP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Telšių regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020 m. pakeičia šiuo metu galiojantį Telšių regiono atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VATP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2014-2020 m. periodui.

Telšių regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo, 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintų reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams bei visų aktualių atnaujinimų nuostatas.

Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo planą 2014-2020 m. sudaro:

- Esamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos situacijos apžvalga ir vertinimas;
- Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir užduotys 2014-2020 m.;
- Atliekų tvarkymo sistemos plėtos priemonių planas 2014-2020 m.;
- Komunalinių atliekų srautų susidarymo ir tvarkymo ateityje įvertinimas 2014-2020 m.;
- Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Sprendimą dėl Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. patvirtinimo priima Telšių regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į UAB Telšių regiono atliekų tvarkymo centro (toliau – TRATC) ir regiono savivaldybių siūlymus.

Parengtam Telšių regiono atliekų tvarkymo planui, vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas

(SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 - 455 patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu bei jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

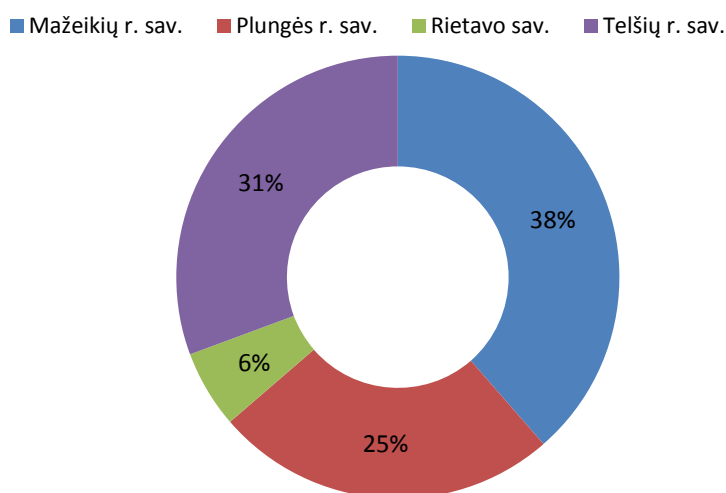
Telšių regiono atliekų tvarkymo plano rengėjai dėkoja visiems Telšių regiono savivaldybių ir Telšių regiono atliekų tvarkymo centro darbuotojams, atliekų tvarkytojams, kitų organizacijų specialistams, padėjusiems surinkti šiame plane pateiktus duomenis.

2. PAGRINDINĖS PRIELAIIDOS IR BENDRIEJI DUOMENYS

2.1. Duomenys apie gyventojų skaičių ir būstus

Lietuvos šiaurės vakaruose esantis Telšių regionas apima Žemaitijos etnografinio regiono šiaurinę dalį. Tai vienas iš 10 – ties regionų, į kuriuos suskirstyta Lietuvos Respublikos teritorija. Regionas šiaurėje ribojasi su Latvijos respublikos teritorija, vakaruose su Klaipėdos regionu, rytuose su Šiaulių regionu, pietuose su Tauragės regionu. Telšių regiono plotas - 4.139 km², arba 6,7 proc. visos Lietuvos teritorijos.

Telšių regionas apima Telšių, Mažeikių, Plungės rajonų bei Rietavo savivaldybių teritorijas. Statistikos departamento duomenimis Telšių regiono savivaldybių teritorijose 2014 m. pradžioje gyveno 145.482 gyventojai. Didžioji dalis regiono gyventojų gyvena Mažeikių bei Telšių rajonų savivaldybėse. Gyventojų sudėtis regione pateikta žemiau esančiame paveiksle.

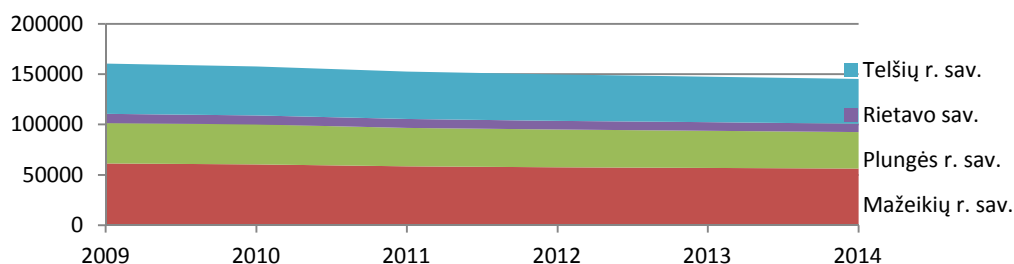
1 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas Telšių regiono savivaldybių teritorijose

Statistikos departamento duomenimis nuo 2009 m. iki 2014 m. Telšių regione gyventojų skaičius sumažėjo 9,74 proc. t.y. vidutiniškai apie 1,95 proc. per metus. Gyventojų skaičius 2009-2014 m. pateikiamas lentelėje žemiau.

1 lentelė. Gyventojų skaičius Telšių regiono savivaldybėse 2009-2014 m.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mažeikių r. sav.	61.443	60.471	58.431	57.457	56.773	56.119
Plungės r. sav.	40.095	39.611	38.275	37.576	37.082	36.498
Rietavo sav.	9.205	8.981	8.717	8.537	8.399	8.255
Telšių r. sav.	49.789	48.655	47.171	46.273	45.474	44.610
Iš viso regione	160.532	157.718	152.594	149.843	147.728	145.482
Gyventojų pokytis regione	-	-1,75%	-3,25%	-1,80%	-1,41%	-1,52%

Šaltinis: Statistikos departamentas

2 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas Telšių regiono savivaldybėse 2009-2014 m.

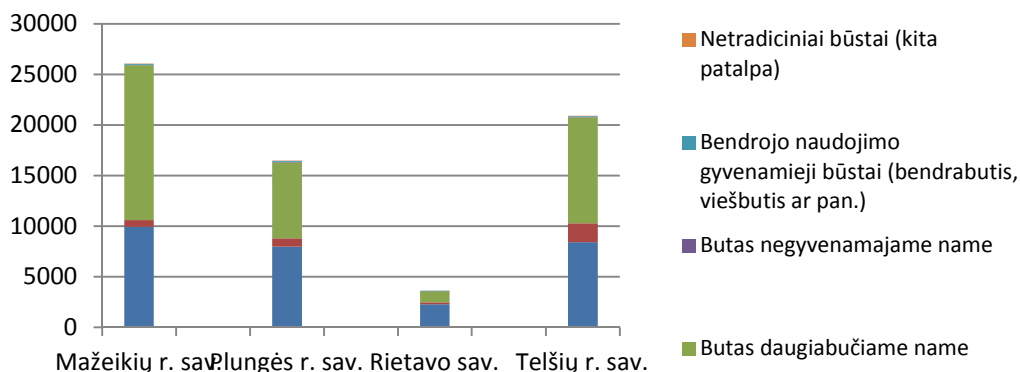
Šie duomenys apie gyventojų skaičiaus kitimą naudojami vertinant komunalinių atliekų susidarymą planuojamam laikotarpiui.

Registru centro duomenimis Telšių regiono savivaldybėse 2013 m. iš viso įregistruota 66.987 būstai, iš kurių 32.155 – vieno, dviejų butų gyvenamieji namai, 34.340 – butai daugiabučiuose namuose bei 492 kiti būstai.

2 lentelė. Duomenys apie gyvenamuosius būstus Telšių regiono savivaldybėse

Savivaldybės	Vieno/ dviejų butų gyvenamieji namai	Butai daugiabučiuose namuose	Kiti būstai	Būstų iš viso
Mažeikių r. sav.	9.924	15.298	138	26.031
Plungės r. sav.	7.967	7.481	172	16.461
Rietavo sav.	2.282	1.097	26	3.593
Telšių r. sav.	8.405	10.464	156	20.902
Iš viso regione	28.578	34.340	492	66.987

Šaltinis: Statistikos departamentas

3 paveikslas. Būstai Telšių regiono savivaldybėse

Telšių regione gyvenamųjų pastatų struktūrą daugumoje atveju sudaro nedideli iki 5 aukštų daugiabučiai namai, nors rajonų centruose yra ir didesnių pastatų. Senesni pastatai miestų centruose yra dviejų, kartais trijų aukštų. Kaimo vietovėse dažniausiai gyvenama individualiuose namuose. Pastatai kaimo vietovėse išdėstyti aplink seniūnijos centrą.

2.2. Makroekonominiai rodikliai

Makroekonominės prielaidos nustatytos remiantis Lietuvos banko makroekonominėmis prognozėmis.

3 lentelė. Makroekonominiai rodikliai 2013-2015 m.

	2013	2014	2015
BVP augimas	3,30%	3,30%	3,60%
Vidutinė metinė infliacija, procentais.	1,20%	0,90%	1,50%
Darbo užmokesčio augimas, procentais	5,00%	3,60%	4,30%
Palūkanų norma	5,25%	5,25%	5,25%

Šaltinis: Lietuvos bankas

Atliekant skaičiavimus naudojamos Lietuvos banko realaus BVP, infliacijos, darbo jėgos brangimo kitimo prognozės. Palūkanų norma paremta vidutiniais Lietuvos banko duomenimis apie suteiktas naujas paskolas nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams ir jų palūkanų norma (nuo 2013 m. 6 mėn. iki 2014 m. 6 mėn.).

3. ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis pagrindinę atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją atlieka savivaldos institucijos. Jos organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarantioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą bei administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikimą.

Savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo, šalinimo ir apdorojimo veiklas visiems savivaldybių teritorijose esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Telšių regiono savivaldybių teritorijose komunalinių atliekų tvarkymo sistemas administruoja ir organizuoja TRATC, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais bei savivaldybių pavestomis funkcijomis.

Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Telšių regiono savivaldybės atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias organizavimo funkcijas:

- Tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- Tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- Kontroliuoja TRATC veiklą savivaldybėse;
- Kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių.

Sėkmingam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Telšių regiono savivaldybės parengė ir patvirtino regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planus. Patvirtintų Regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planų sąrašas pateiktas 4 lentelėje.

4 lentelė. Patvirtinti Telšių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai

Savivaldybė	Sprendimai dėl parengtų planų patvirtinimo	Sprendimai dėl patikslintų planų patvirtinimo	Ilgalaikės strategijos veiksmų plano laikotarpis
Mažeikių r. sav.	Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2006 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. T1-118	Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 31 d. sprendimas Nr. T1-3	2006-2015 m.
Plungės r. sav.	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T1-4-107	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. 1-302	2006-2015 m.
Rietavo sav.	Rietavo savivaldybės tarybos 2008 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. T1-270	Rietavo savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. T1-200	2008-2015 m.
Telšių r. sav.	Telšių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 20 d. sprendimu Nr. T1-283)	Telšių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 12 d. sprendimas Nr. T1-442	2006-2015 m.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas kiekvienoje Telšių regiono savivaldybėje yra reglamentuotas savivaldybių tarybų sprendimais patvirtintose atliekų tvarkymo taisyklėse.

5 lentelė. Patvirtintos regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės

Savivaldybė	Sprendimas
Mažeikių r. sav.	Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. gruodžio 28 d. sprendimas Nr. T1-391
Plungės r. sav.	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. liepos 29 d. sprendimas Nr. T1-160
Rietavo sav.	Rietavo savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimas Nr. T1-83
Telšių r. sav.	Telšių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 20 d. sprendimas Nr. T1-283

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui.

2003 metų gruodžio 30 d. Telšių regiono savivaldybės – Telšių, Plungės, Mažeikių rajonų ir Rietavo savivaldybės įsteigė TRATC, kurio pagrindinė funkcija įdiegti ir eksploatuoti regioninę atliekų tvarkymo sistemą, apimančią atliekų surinkimą, vežimą, perdirbimą ir šalinimą visoje savivaldybių administruojamoje teritorijoje. 2007 m. gegužės 3 d. Telšių regiono savivaldybių bei TRATC sprendimu buvo sudaryta atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo ir eksploatavimo sutartis, kuria savivaldybės pavedė TRATC sukurti ir eksploatuoti Telšių regioninę atliekų tvarkymo sistemą.

6 lentelė. TRATC akcinio kapitalo pasiskirstymas tarp regiono savivaldybių

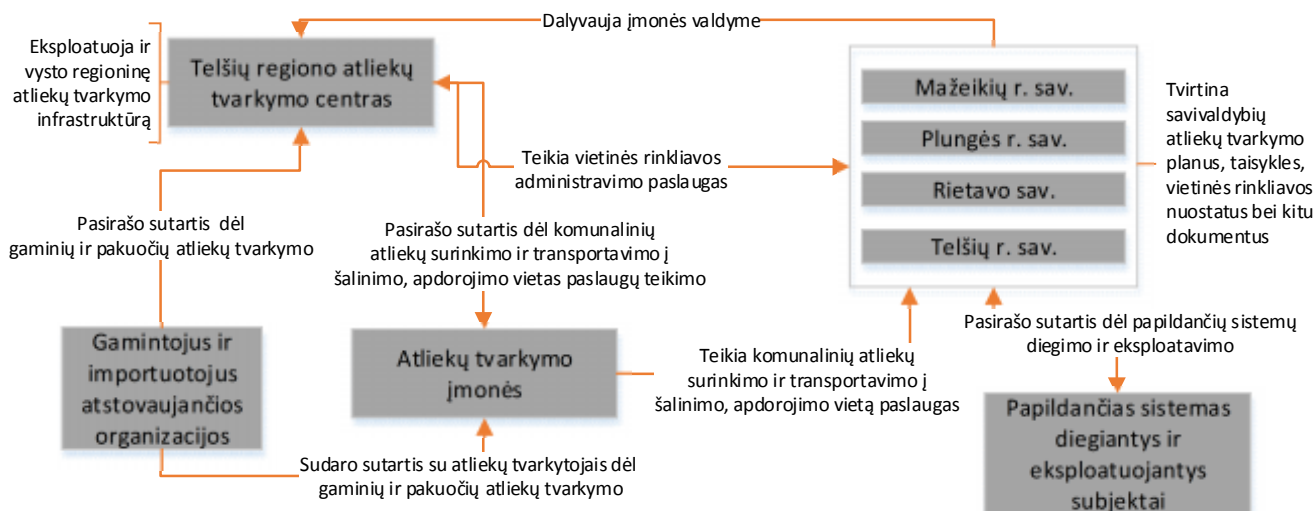
Bendrovės akcininkai	Akcinio kapitalo pasiskirstymas
Mažeikių r. sav.	37 proc.
Plungės r. sav.	25 proc.
Rietavo sav.	6 proc.
Telšių r. sav.	32 proc.

TRATC atsakingas už atliekų tvarkymo sistemos sukūrimą ir administravimą visoje Telšių regiono teritorijoje, komunalinių atliekų sąvartynų bei kitų atliekų tvarkymo objektų statybą, plėtimą ir modernizavimą, saugų jų eksploatavimą, sėkmingą atliekų tvarkymo sistemos įkūrimo ir plėtros projektų įgyvendinimą.

TRATC atlieka šias organizavimo funkcijas:

- Komunalinių atliekų tvarkymo viešųjų paslaugų teikimo;
- Visuomenės švietimo ir informavimo;
- Atliekų tvarkymo projektų ir kitų dokumentų projektų rengimo;
- Komunalinių atliekų surinkėjo parinkimo viešojo konkurso būdu;
- Vykdyti komunalinių atliekų surinkėjų darbo kokybės ir kiekybės kontrolę;
- Atliekų tvarkymo objektų eksploatacijos paslaugų pirkimo konkursų organizavimo;
- Sutarčių pasirašymo ir jų vykdymo kontrolės;
- Rinkliavos administravimo.

Regioninė komunalinių atliekų tvarkymo organizavimo schema pateikiama paveiksle esančiame žemiau.

4 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo organizavimo schema

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymas, naudojama infrastruktūra

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos – viešosios paslaugos, apimančios komunalinių atliekų surinkimą, vežimą, naudojimą, šalinimą, šių veiklų organizavimą, stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą.

Šiame skyriuje apžvelgiamos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos, teikiamos Telšių regione bei tam naudojama infrastruktūra.

3.2.1 Atliekų surinkimas ir transportavimas, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą savivaldybių teritorijose vykdo įmonės, sudariusios sutartis su vietos savivalda – savivaldybėmis arba savivaldybių kartu įsteigtu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi.

Šiuo metu Telšių regione komunalinių atliekų tvarkymo t.y. komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo į Telšių regioninę nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną paslaugas teikia trys įmonės.

7 lentelė. Atliekų surinkimą ir transportavimą į Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną ar apdorojimo įrenginį vykdančios subjektai

Savivaldybė	Įmonės pavadinimas	Sutarties galiojimas
Mažeikių r. sav.	UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“	Iki 2016 m. sausio 1 d.
Plungės r. sav.	UAB „Valda“	Iki 2016 m. sausio 1 d.
Rietavo sav.	UAB „Valda“	Iki 2016 m. sausio 1 d.
Telšių r. sav.	UAB „Telšių keliai“	Iki 2016 m. sausio 1 d.

Šaltinis: TRATC

Regiono mišrios komunalinės atliekos surenkamos prie daugiabučių gyvenamųjų namų esančiose komunalinių atliekų surinkimo aikštelėse, o iš individualių namų surenkamos individualiais konteneriais.

Mišrioms komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų, daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų surinkti dažniausiai naudojami 0,12, 0,24 ir 1,1 m³ talpos konteneriai, kurie aptarnaujami patvirtintu dažnumu. Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo

paslauga apima konteinerio, pateikimą, bendro naudojimo konteinerių dezinfekavimą, surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į Telsių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą šiame sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartyne.

Mažeikių r. sav. šiuo metu komunalines atliekas tvarko savivaldybei priklausanti įmonė UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“. Įmonė teikia šias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas:

- Mišrių atliekų surinkimą ir išvežimą;
- Asbesto atliekų tvarkymą;
- Didelio gabarito ir pavojingų atliekų surinkimą;
- Smulkių statybinių atliekų tvarkymą;
- Antrinių žaliavų surinkimą.

UAB „Mažeikių komunalinis ūkis“ vykdo komunalinių atliekų, antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekų, biologiškai skaidžių ir statybos bei griovimo atliekų surinkimą. Šiuo metu įmonė Mažeikių rajone aptarnauja 380 konteinerių antrinių žaliavų surinkimui, iš kurių 132 konteineriai yra skirti popieriaus atliekoms, 119 plastiko atliekoms ir 129 konteineriai stiklo atliekoms rinkti. Nerūšiuotoms atliekoms surinkti Mažeikių mieste naudojami 1,1 m³ talpos 262 kolektyviniai konteineriai, požeminiai 5 m³ ir 6 m³ talpos konteineriai. Rajono teritorijoje naudojami 1,1 m³ talpos 369 kolektyviniai konteineriai. Nerūšiuotos atliekos iš individualių namų ūkių surenkamos 120 litrų ar kitos talpos konteineriais (8 380 vnt.).

Šiuo metu Plungės rajono savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikia UAB „Valda“ (100 proc. privati uždaroji akcinė bendrovė). Kompanija teikia šias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas:

- Mišrių komunalinių atliekų surinkimą ir transportavimą;
- Antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės atliekų tvarkymą;
- Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą;
- Statybos bei griovimo atliekų surinkimą;
- Didelio gabarito ir pavojingų atliekų tvarkymą.

UAB „Valda“ aptarnauja 258 konteinerius antrinių žaliavų surinkimui Plungės rajone, iš kurių 86 skirti popieriaus atliekoms, 86 stiklo atliekoms ir 86 plastmasės atliekoms. Nerūšiuotoms atliekoms surinkti Plungės rajone naudojami 601 1,1 m³ talpos kolektyviniai konteineriai ir 9 vienetai 0,77 m³ talpos konteineriai, iš individualių namų ūkių surenkamos 120 litrų ir 240 litrų talpos konteineriais (8.434 vnt.). Nuo 2010 m. iš Plungės miesto individualių namų valdų atliekų turėtojų į plastiko maišus pagal nustatytą grafiką renkamos išrūšiuotos antrinės žaliavos: plastikas, popierius ir stiklas. Atliekų surinkėjas UAB „Valda“, kuris yra konkurso būdu atrinktas kaip pakuotės ir antrinių žaliavų tvarkytojas, 2011-2013 m. Plungės gyventojams išdalijo 60.000 maišų antrinėms žaliavoms ir pakuotės atliekoms surinkti. Pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš kolektyvinių konteinerių renkamos 4 kartus per mėnesį, iš individualių namų gyventojų Plungės mieste surenkamos 1 kartus, o kaimuose 1 kartus per mėnesį.

Šiuo metu Rietavo savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikia UAB „Valda“. Kompanija teikia šias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas:

- Mišrių komunalinių atliekų surinkimą ir transportavimą;
- Antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės atliekų tvarkymą;

- Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą;
- Statybos bei griovimo atliekų surinkimą;
- Didelio gabarito ir pavojingų atliekų tvarkymą.

UAB „Valda“ Rietavo savivaldybėje aptarnauja 75 konteinerius skirtus antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimui iš kurių 25 – skirti popieriaus atliekoms, 25 stiklo atliekoms ir 25 plastmasės atliekoms. Rietavo savivaldybėje mišrioms komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų, daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų surinkti naudojami 120, 240 litrų talpos individualūs konteineriai (2.563 vnt.) bei 123 vienetai 1,1 m³ talpos kolektyviniai konteineriai. Nuo 2014 m. vidurio Rietavo miesto individualių namų gyventojams yra dalinami maišai pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimui, surenkant maišus vieną kartą per mėnesį.

Šiuo metu Telšių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikia UAB „Telšių keliai“. Kompanija teikia šias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas:

- Mišrių komunalinių atliekų tvarkymą;
- Antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės atliekas, tvarkymą;
- Biologiškai skaidžių atliekų surinkimą;
- Statybos bei griovimo atliekų surinkimą;
- Pavojingų atliekų surinkimą ir saugojimą.

Telšių rajono savivaldybės teritorijoje nerūšiuotos komunalinės atliekos iš gyventojų, gyvenančių daugiabučiuose namuose, surenkamos bendro naudojimo konteineriais (1,1 m³ talpos ar kitos talpos konteineriais). Atliekos iš gyventojų, gyvenančių individualiuose namuose surenkamos individualiais 120, 240 litrų konteineriais. Šiuo metu UAB „Telšių keliai“ Telšių rajone aptarnauja 512 konteinerių antrinių žaliavų surinkimui, iš kurių 179 konteineriai yra skirti stiklo, 164 konteineriai plastiko ir 169 popieriaus ir kartono surinkimui.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad būtina užtikrinti visuotinumą principą, teikiant viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą 95 proc. atliekų turėtojų. Šios užduoties įgyvendinimas Telšių regiono savivaldybėse pateikiamas lentelėje esančioje žemiau.

8 lentelė. Aptarnaujamų atliekų turėtojų dalis Telšių regiono savivaldybėse, 2013 m.

Savivaldybė	Aptarnaujamų gyventojų dalis, proc.	Aptarnaujamų įmonių dalis, proc.
Mažeikių r. sav.	98	100
Plungės r. sav.	99	100
Rietavo sav.	98	100
Telšių r. sav.	100	100

Šaltinis: Savivaldybių duomenys

Įvertinus atliekų turėtojų aptarnavimo aspektus, kurie dėl tam tikrų priežasčių (pvz. apmokestinamas patalpas nuomojantis subjektas, tačiau ne įmonės įsikūrusios tose patalpose, nors visos įmonių sukuriamos atliekos sutvarkomos) mažina statistinius duomenis regiono savivaldybėse, nustatyta, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama apie 99 proc. Telšių regiono savivaldybių atliekų turėtojų, kuriems šiose teritorijose nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai arba kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos nekilnojamojo turto objektus.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad savivaldybės turi parengti ir (ar) patvirtinti antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Lentelėje pateikta informacija apie Telšių regiono savivaldybių sprendimus dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo.

9 lentelė. Telšių regiono savivaldybių sprendimai dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo.

Savivaldybė	Sprendimo pavadinimas ir priėmimo data
Mažeikių r. sav.	2009 m. kovo 27 d. Mažeikių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-113
Plungės r. sav.	2008 m. vasario 28 d. Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-62.
Rietavo sav.	2011 m. balandžio 28 d. Rietavo savivaldybės tarybos Nr. T1-51.
Telšių r. sav.	2008 gruodžio 4 d. Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-494

Šaltinis: TRATC

Remiantis valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo 2007-2013 m. planu savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose privalėjo įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų.

10 lentelė. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius Telšių regiono savivaldybėse

Savivaldybė	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius	Sodų bendrijų skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius sodų bendrijose	Garažų bendrijų skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius garažų bendrijų	1-ai antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelei tenkantis gyventojų skaičius	Trūkstantį konteinerių aikštelių skaičius
Mažeikių r. sav.	125	25	6	5	-	454	30
Plungės r. sav.	97	15	-	22	-	382	25
Rietavo sav.	37	2	-	1	-	227	2
				Garažų masyvų skaičius	Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių skaičius garažų masyvuose		
Telšių r. sav.	176	14	9	11	-	258	17

Šaltinis: Savivaldybių duomenys

Remiantis savivaldybių duomenimis šiuo metu Telšių regione šis uždavinys įgyvendintas tik iš dalies, nes savivaldybių teritorijose antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelėmis ne visiškai aprūpintos sodų bendrijos bei garažų bendrijos ir masyvai.

Šiuo metu Telšių regione pakuotės bei pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos tvarkomos remiantis atliekų tvarkymo įstatyme nustatyto gamintojų ir importuotojų atsakomybės principu – TRATC pasirašė bendradarbiavimo sutartis su gamintojus ir importuotojus atstovaujančiomis organizacijomis (VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, VŠĮ „Žaliasis taškas“). 2013 m. spalio mėnesį TRATC pasirašė trišales laikinas sutartis tarp komunalinių atliekų tvarkytojų, gamintojus ir importuotojus atstovaujančiomis organizacijų dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo

11 lentelė. Sutartis sudarytos su gamintojų ir importuotojų organizacijomis

Savivaldybė	Sutarties objektas	Sutartis
Mažeikių r. sav.	Komunalinių	2013 m. gegužės 13 d. Nr. PTO/RATC/13-002

	atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamasis surinkimas, vežimas ir paruošimas naudoti	2013 m. gegužės 13 d. Nr. ŽTM/2013/05/13
Plungės r. sav.		2013 m. gegužės 13 d. Nr. PTO/RATC/13-003
		2013 m. gegužės 13 d. Nr. ŽTP/2013/05/13
Rietavo sav.		2013 m. gegužės 13 d. Nr. PTO/RATC/13-004
		2013 m. gegužės 13 d. Nr. ŽTR/2013/05/13
Telšių r. sav.		2013 m. gegužės 13 d. Nr. PTO/RATC/13-001
		2013 m. gegužės 13 d. Nr. ŽTT/2013/05/13

TRATC 2013 m. rugsėjo 18 d. taip pat pasirašė sutartį su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis (Elektronikos platintojų asociacija, Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija, „Ekošviesa“) dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo.

3.2.2 Atliekų surinkimas šalinimas ir apdorojimas naudojant regioninę infrastruktūrą
TRATC eksploatuoja šią Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- Žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles;
- Didžiųjų atliekų surinkimo aikšteles;
- Telšių regioninį nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas. Šiuo metu žaliųjų atliekų priėmimo ir kompostavimo infrastruktūra veikia kiekvienoje regiono savivaldybėje.

12 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių charakteristikos

Savivaldybė	Žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių skaičius	Projektinis pajėgumas, t/metus	Aikštelių vidutinis plotas m ²
Mažeikių r. sav.	1	461	2.783
Plungės r. sav.	1	5.000	2.400
Rietavo sav.	1	288	1.595
Telšių r. sav.	1	522	3.514

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų.

13 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių charakteristikos

Savivaldybė	Įrengtų DGASA aikštelių skaičius, vnt.	Gyventojų skaičius kuriems atitenka 1 DGASA aikštelė 2013 m.	Projektinis pajėgumas, t/ metus	Aikštelių plotas, m ²
Mažeikių r. sav.	1	56.773	2.901	2.460
Plungės r. sav.	1	37.082	1.331	2.006
Rietavo sav.	1	8.399	1.231	2.100
Telšių r. sav.	1	45.474	2.151	2.156

Telšių regione įrengtų didelių gabaritų atliekų surinkimo infrastruktūra vidutiniškai tenka 36,93 tūkst. gyventojų ir tokiu būdu įgyvendina numatytus uždavinius, tačiau žvelgiant iš savivaldybių perspektyvos Mažeikių r. sav. šis uždavinys neįgyvendinamas, kadangi 1 aikštelė atitenka 56,77 tūkst. gyventojų.

Telšių regiono savivaldybėse atliekų surinkėjų surinktos komunalinės atliekos šalinamos Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne. Telšių regioninis sąvartynas yra Jėrubaičių kaime. Sąvartyne įrengtos 6 sekcijos nepavojingoms atliekoms šalinti. Bendras sąvartyno plotas 3,41 ha. Šių sekcijų projektinis pajėgumas yra 240 tūkst. tonų. 6 sekcijoje įrengta aikštelė (užimamas plotas – 811 m²) asbesto turinčių atliekų šalinimui.

14 lentelė. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno projektiniai parametrai

Sekcija	Kaupo dugno plotas, ha	Projektinė talpa, m ³	Užpildyta talpa iki 2014-01-01, m ³
I	0,55	48.400	63.560
II	0,38	33.440	48.600
III	0,39	34.320	49.480
IV	0,55	48.400	63.560
V	0,71	62.480	77.640
VI	0,83	73.040	68.170
Tarpai tarp sekcijų	-	94.260	114.240
Viso	3,41	394.260	485.250

Šiuo metu, remiantis surinktais duomenimis, sąvartyno sekcijos (išskyrus VI sekciją) – pripildytos. Planuojama, kad artimiausiu metu sąvartyne bus pradėta įrenginėti papildoma sekcija (-os).

Telšių regiono savivaldybėse egzistuojanti atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrina komunalinių atliekų rūšiavimo pajėgumus (įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, išdalinti žaliųjų atliekų kompostavimo ir surinkimo konteineriai, antrinių žaliavų surinkimo konteineriai ar maišai), tačiau iki šiol Telšių regione nėra užtikrinamas tinkamas komunalinių atliekų apdorojimas.

Šiuo metu TRATC įgyvendina ES finansuojamą projektą „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, kurio metu numatyta šalia esamo Telšių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno, Jėrubaičių k., Plungės r. sav., iki 2016 m pastatyti regioninį mechaninio biologinio apdorojimo įrenginį, kurio pajėgumai užtikrins Telšių komunalinių atliekų tvarkymo regione susidarančių atliekų tvarkymą. Į šį įrenginį bus nukreipiamos Telšių regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos. Taip pat skatinamas individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas. Komunalinių atliekų turėtojams dalinami individualūs biologiškai skaidžių atliekų konteineriai.

15 lentelė. Planuojamas mechaninio biologinio apdorojimo įrenginio našumas

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Našumas t/metus
1.	Mechaninio rūšiavimo įrenginių našumas	50.000
2.	Biologinio apdorojimo įrenginių našumas	20.000

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Telšių regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas.

Telšių regiono atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių – savivaldybių lėšų, TRATC įmokų gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo, vietinės rinkliavos administravimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytus uždavinius. Šiuo metu Telšių regione įgyvendinami ir neseniai įgyvendinti šie investiciniai projektai:

- Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra;
- Telšių regiono kompostavimo aikštelių įrengimas, Dargių sąvartyno uždarymas.

Projektas „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“

Projekto „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ tikslas – sukurti Telšių regione komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, kuri leistų užtikrinti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatytas užduotis ir iki 2020 m. sąvartynuose šalinti ne daugiau 35 proc. biologiškai skaidžių atliekų.

Įgyvendinant projektą siekiama mažinti gruntinio vandens ir dirvožemio taršą, neigiamą poveikį žmonių sveikatai, sukurti biologiškai skaidžių ir kitų atliekų tvarkymo infrastruktūrą Telšių regione ir įgyvendinti biologiškai skaidžių ir neapdorotų atliekų šalinimo sąvartyne uždavinius. Projekto metu numatoma sukurti komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą: mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai su anaerobiniu pūdymu. Mechaninio apdorojimo metu iš mišrių komunalinių atliekų bûtų išgaunamos antrinės žaliavos bei deginimo frakcija. Apdorojant biologiškai skaidžias atliekas anaerobiniu būdu gaunamos biodujos, kurios naudojamos elektros gamybai bei kompostas. Po apdorojimo, Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne bus šalinama tik iki 30 proc. sutvarkytų atliekų.

Šiuo projektu bus sukurta biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistema Telšių regione, kuri bus naudojama ilgalaikiam komunalinių atliekų tvarkymui, ir užtikrins harmoningą, darnią raidą, suderintą su aplinkos apsaugos ir atliekų tvarkymo tikslais, tarptautiniais išipareigojimais bei ES standartais. Projekto metu sukurta komunalinių biologiškai skaidžių ir kitų atliekų tvarkymo infrastruktūra, mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, leis užtikrinti komunalinių atliekų tvarkymo ilgalaikių užduočių bei regioninio atliekų tvarkymo plano priemonių įgyvendinimą Telšių regione. Projekto metu sukuriama infrastruktūra:

- Komunalinių atliekų mechaninio - biologinio apdorojimo su biodujų išgavimu sistema;
- 10.258 vnt. kompostavimo konteinerių iš kurių:
 - Mažeikių r. sav. – 3.832 vnt.;
 - Plungės r. sav. – 2.544 vnt.;
 - Rietavo sav. – 613 vnt.;
 - Telšių r. sav. – 3.269 vnt.

Projektą „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, kurio vertė yra kiek daugiau nei 33 mln. litų, planuojama įgyvendinti per artimiausius dvejus metus. 85 proc. finansavimo skyrė ES Sanglaudos fondas, 15 proc. sudaro regiono savivaldybių įnašai. Siekiant Telšių regione įvykdyti teisės aktų (ES direktyvų, Lietuvos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų) keliamus atliekų tvarkymo uždavinius, regione įgyvendinamas projektas „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“.

16 lentelė. Apibendrinta informacija apie įgyvendintą projektą „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“

Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra	
Projekto įgyvendinimo pradžia	2010 09 13
Projekto tikslas	Sukurti Telšių regione komunalinių ir biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, kuri leistų užtikrinti nustatytų uždavinių įgyvendinimą
Projekto veiklos	Projekto metu sukuriama komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą - mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginiai su anaerobiniu pūdymu.
Projekto vertė ir finansavimas	Projekto vertė - 32,99 mln. Lt iš jų finansuota: ES lėšomis – 27,97 mln. Lt, Nuosavomis lėšomis – 10,22 mln. Lt
Projekto įgyvendinimo pabaiga	2015 m. II ketvirtis

Projektas „Telšių regiono kompostavimo aikštelių įrengimas, Dargių sąvartyno uždarymas“

Siekiant, kad gyventojams būtų suteiktos visuotinos, prieinamos ir kokybiškos viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos, sąvartynuose mažėtų mišrių komunalinių bei biologiškai skaidžių atliekų kiekis 2010 m. Telšių regione pradėtas projekto „Telšių regiono kompostavimo aikštelių įrengimas, Dargių sąvartyno uždarymas“ įgyvendinimas.

Projekto metu sukuriama infrastruktūra:

- Įrengiamos 3 žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelės;
- uždarytas ES reikalavimų neatitinkantis sąvartynas Dargiuose.

17 lentelė. Apibendrinta informacija apie įgyvendintą projektą „Telšių regiono kompostavimo aikštelių įrengimas, Dargių sąvartyno uždarymas“

Telšių regiono kompostavimo aikštelių įrengimas, Dargių sąvartyno uždarymas	
Projekto įgyvendinimo pradžia	2010 02 09
Projekto tikslas	Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo pajėgumus sąvartynuose
Projekto veiklos	Įrengti 3 kompostavimo aikšteles Telšių regione, kurios aptarnaus Mažeikių rajono, Plungės rajono, Rietavo ir Telšių rajono fizinius asmenis ir uždaryti sąvartyną Dargiuose.
Projekto vertė ir finansavimas	Projekto vertė – 5,59 mln. Lt iš jų finansuota: ES lėšomis – 4,76 mln. Lt
Projekto įgyvendinimo pabaiga	2013 12 28

3.3.2 Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, regionų savivaldybių nustatomos rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais.

Telšių regiono savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo, įskaitant perkrovimo įrenginių sąnaudas;

- mišrių (nerūšiuotų) komunalinių atliekų apdorojimo ir (ar) šalinimo, ir (ar) naudojimo energijai gauti sąnaudas, įskaitant atidėjimus sąvartynui uždaryti, rekultivuoti ir prižiūrėti po uždarymo;
- komunalinėse atliekose esančių antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo sąnaudas, išskyrus tas sąnaudas, kurias teisės aktų nustatyta tvarka privalo apmokėti gamintojai ir importuotojai;
- komunalinių atliekų priėmimo ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių sąnaudas, išskyrus tas sąnaudas, kurias teisės aktų nustatyta tvarka privalo apmokėti gamintojai ir importuotojai;
- pavojingų buitinių atliekų, didelių gabaritų atliekų, buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo apvažiavimo būdu ir tvarkymo sąnaudas, išskyrus tas atliekų tvarkymo sąnaudas, kurias teisės aktų nustatyta tvarka privalo apmokėti gamintojai ir importuotojai;
- žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo, įskaitant kompostavimo aikštelių eksploatavimą, sąnaudas;
- kitų atliekų (pavyzdžiui, biologiškai skaidžių virtuvių ir valgyklų atliekų, tekstilės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ar tvarkymo sąnaudas;
- netinkamų eksploatuoti sąvartynų uždarymo, rekultivavimo ir priežiūros po uždarymo sąnaudas;
- komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros sąnaudas;
- visuomenės švietimo ir informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais sąnaudas, išskyrus tas visuomenės švietimo ir informavimo sąnaudas, kurias padengia gamintojai ir importuotojai teisės aktų nustatyta tvarka;
- komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudas;
- rinkliavos administravimo sąnaudas.

2013 m. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos Telšių regione sudarė 9,19 mln. Lt. Didžiąją dalį sąnaudų sudarė atliekų tvarkymo išlaidos – komunalinių atliekų surinkimo sąnaudos (5,19 mln. Lt) bei Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno eksploatacijos sąnaudos – 2,19 mln. Lt. TRATC pajamos 2013 m. sudarė 8,48 mln. Lt. Didžiąją dalį šių pajamų sudarė vietinės rinkliavos įplaukos. Dėl mažesnių nei sąnaudos pajamų TRATC 2013 m. patyrė 713,42 tūkst. Lt nuostolį.

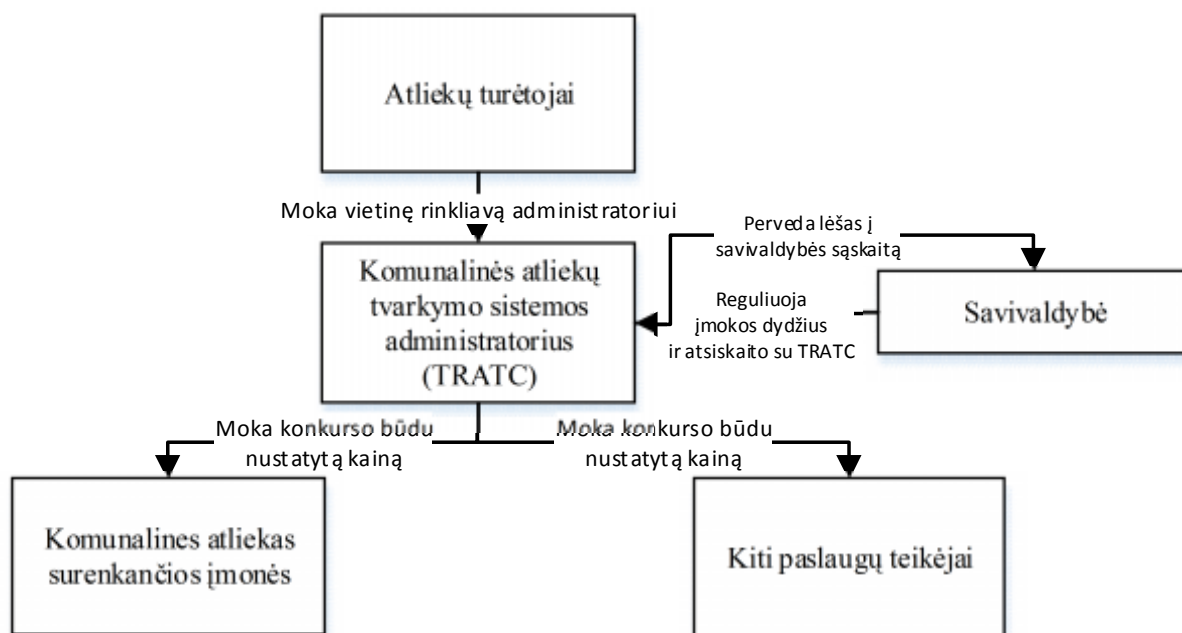
3.3.3 Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas administravimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildoma šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas.

Šiuo metu Telšių regione „teršėjas moka“ principas įgyvendinamas remiantis vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą apmokestinimo principu. Telšių regiono savivaldybėse atliekų turėtojai vietinę rinkliavą, pagal komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus pateiktus mokėjimo pranešimus, moka į specialias vietinės rinkliavos sąskaitas, kurias valdo komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius, po to lėšos pervedamos į savivaldybių sąskaitas, iš jų lėšos grįžta į TRATC savivaldybėms apmokant TRATC išrašytas sąskaitas – faktūras už atliekų surinkimą ir tvarkymą. Gautomis lėšomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius atsiskaito su paslaugų teikėjas bei padengia komunalinės atliekų tvarkymo sistemos administravimo, eksploatavimo ir plėtros sąnaudas. Vietinės rinkliavos apmokestinimo schema pateikta 5 paveiksle.

5 paveikslas. Vietinės rinkliavos administravimo schema Telšių regione

Savivaldybių vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą dydžiai – nustatomi vietinės rinkliavos nuostatuose.

18 lentelė. Telšių regiono savivaldybių vietinės rinkliavos nuostatai

Savivaldybė	Sprendimai dėl nuostatų patvirtinimo
Mažeikių r. sav.	2013 m. birželio 28 d. Mažeikių r. sav. tarybos sprendimu Nr. T1-189
Plungės r. sav.	2013 m. birželio 27 d. Plungės r. sav. tarybos sprendimu Nr. T1-168
Rietavo sav.	2013 m. liepos 4 d. Rietavo sav. tarybos sprendimu Nr. T1-114
Telšių r. sav.	2013 m. gegužės 30 d. Telšių r. sav. tarybos sprendimu Nr. T1-236

19 lentelė. Šiuo metu atliekų turėtojams galiojantys vietinės rinkliavos dydžiai Telšių regiono savivaldybėse, Lt/metus (Eur)

Savivaldybė	Individualus namas miestų teritorijoje	Individualus namas kaimiškoje teritorijoje	Butas daugiabučiame name miestų teritorijoje	Butas daugiabučiame name kaimiškoje teritorijoje	Sodų paskirties pastatas, kuriame nuolatos gyvenama	Sodo sklypas su pastatais, esantis sodininkų bendrijos teritorijoje
Mažeikių r. sav., Plungės r. sav., Rietavo	212 (61,40)	106 (30,70)	162 (46,92)	106 (30,70)	106 (30,70)	53 (15,35)

sav., Telšių r. sav.						
-------------------------	--	--	--	--	--	--

20 lentelė. Šiuo metu atliekų turėtojams galiojantys vietinės rinkliavos dydžiai Telšių regiono savivaldybėse

Nekilnojamojo turto paskirtis	Paskirties apibūdinimas	Bendras plotas	Vietinės rinkliavos dydis (Lt)	Vietinės rinkliavos dydis (Eur)
Administracinės paskirties pastatai	Pastatai, skirti administravimo veiklai (bankai, paštas, valstybės ir savivaldybės įstaigos, teismai, kontoros, kiti įstaigų ir organizacijų administraciniai pastatai)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-500 m ²	424	122,80
		Nuo 500-700 m ²	972	271,51
		Per 700 m ²	1273	368,69
Prekybos paskirties pastatai	Pastatai, skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, parduotuvės - operatorinės, prekybos centrai, prekybos paviljonai, kioskai ir kiti pastatai)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-250 m ²	424	122,80
		Nuo 250-500 m ²	849	245,89
		Nuo 500-750 m ²	1273	368,69
		Nuo 750-1000 m ²	1697	491,49
	Per 1000 m ²	1945	563,31	
	Pastatai, skirti didmeninei ir mažmeninei prekybai (vaistinės)	Iki 500 m ²	212	61,40
		Per 500 m ²	424	122,80
Paslaugų paskirties pastatai	Pastatai, skirti paslaugoms (iš jų buities) teikti (pirtys, grožio salonai, kirpyklos, skalbyklos, taisyklos, ir kiti pastatai)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Per 100 m ²	424	122,80
	Pastatai, skirti paslaugoms teikti (laidojimo namai)	Kaime	212	61,40
		Mieste	972	281,51
	Dirbtuvės, remonto dirbtuvės, autoservisai, plovyklos	Iki 100 m ²	212	61,40
		Per 100 m ²	424	122,80
Maitinimo paskirties pastatai	Pastatai, skirti žmonėms maitinti (valgyklos, restoranai, kavinės - barai ir kiti pastatai)	Iki 100 m ²	424	122,80
		Per 100 m ²	972	281,51
	Įstaigos, teikiančios maitinimo paslaugą švietimo įstaigose mokyklose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose		424	122,80
Transporto paskirties pastatai	Pastatai, skirti transporto reikmėms (geležinkelio, autobusų stočių ir kiti pastatai)		212	61,40
Gamybos ir pramonės paskirties pastatai	Gamybai skirti pastatai (gamyklos, produkcijos pramonės perdirbimo įmonės, skerdyklos, kalvės)	Iki 100 m ²		61,40
		Per 100 m ²		122,80
Sandėliavimo paskirties pastatai	Pastatai, skirti ką nors laikyti (saugyklos,		212	61,40

Nekilnojamojo turto paskirtis	Paskirties apibūdinimas	Bendras plotas	Vietinės rinkliavos dydis (Lt)	Vietinės rinkliavos dydis (Eur)
	bendro naudojimo sandėliai, specialūs sandėliai, kiti pastatai, skirti produkcijai laikyti ir kt.)			
Kultūros paskirties pastatai	Pastatai, skirti kultūros reikmėms - viešųjų pramoginių renginių pastatai (kino teatrai, kultūros namai)	Kaime	212	61,40
		Mieste	972	281,51
	Pastatai, skirti kultūros reikmėms: radijo, televizijos ir kiti pastatai		212	61,40
	Pastatai, skirti kultūros reikmėms: bibliotekos, muziejai, archyvai	Kaime	106	30,70
		Mieste	212	61,40
Mokslo paskirties pastatai	Pastatai, skirti švietimo ir mokslo reikmėms (institutui ir mokslinio tyrimo įstaigos, meteorologijos stotys, laboratorijos (išskyrus gamybines), bendrojo lavinimo, profesinės ir aukštosios mokyklos)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-300 m ²	424	122,80
		Nuo 300-600 m ²	1273	368,69
		Per 600 m ²	1945	563,31
	Pastatai, skirti švietimo ir mokslo reikmėms (vaikų darželiai, lopšeliai)		972	281,51
Gydymo paskirties pastatai	Pastatai, skirti gydymo reikmėms (ligoninės, klinikos, poliklinikos, sanatorijos, reabilitacijos centrai, gydyklų pastatai)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-300 m ²	424	122,80
		Nuo 300-600 m ²	1273	368,69
		Virš 600 m ²	1945	563,31
	Pastatai, skirti gydymo reikmėms (ambulatorijos, veterinarijos gydyklos)		212	61,40
Poilsio paskirties pastatai	Pastatai, skirti žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui (turizmo centrai, poilsio namai, kempingų pastatai, kaimo turizmo pastatai ir kt.) Pagal Nuostatų 71 punktą metų pradžioje atliekų vežimo sezoniškumas suderinamas su TRATC	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-200 m ²	424	122,80
		Nuo 200-300 m ²	636	184,20
		Nuo 300-400 m ²	849	245,89
		Nuo 400-500 m ²	1061	307,29
		Nuo 500-600 m ²	1273	368,69
		Nuo 600-700 m ²	1485	430,09
		Nuo 700-800 m ²	1697	491,49
		Nuo 800-900 m ²	1909	552,88
		Nuo 900-1000 m ²	2122	614,57
Socialinės paskirties pastatai	Dienos centrai, nakvynės namai ir kt.		424	122,80
	Senelių globos namai		972	281,51
Viešbučių paskirties pastatai	Trumpalaikio (viešbučio tipo) apgyvendinimo pastatai (viešbutis)	Iki 100 m ²	212	61,40
		Nuo 100-500 m ²	424	122,80
		Nuo 500-1000 m ²	972	281,51
		Per 1000 m ²	1945	563,31
		Iki 100 m ²	212	61,40

Nekilnojamojo turto paskirtis	Paskirties apibūdinimas	Bendras plotas	Vietinės rinkliavos dydis (Lt)	Vietinės rinkliavos dydis (Eur)
	Trumpalaikio (viešbučio tipo) apgyvendinimo pastatai (moteliai, svečių namai)	Nuo 100-500 m ²	424	122,80
		Per 500 m ²	972	281,51
Sporto paskirties pastatai	Pastatai, skirti sportuoti (sporto salės, teniso kortai, baseinų, čiuožyklų, jachtklubų, maudyklų, stadionų, maniežių pastatai ir kt.)		212	61,40
Religinės paskirties pastatai	Pastatai, skirti religiniams tikslams (bažnyčios, cerkvės ir kiti pastatai)	kaime	106	30,70
		mieste	212	61,40
Specialiosios paskirties pastatai	Pastatai, skirti specialiesiems tikslams (policijos, priešgaisrinių ir gelbėjimo tarnybų, bendruomenės ir kiti pastatai)	kaime	106	30,70
		mieste	424	122,80
Garažų paskirties pastatai	Garažai, esantys garažų bendrijose. Pastatai, skirti transporto priemonėms laikyti		0,57 (vienam garažui)	0,17
Kitos paskirties pastatai	Kitos paskirties pastatai, kurių negalima priskirti prie kitų išvardytų grupių		212	61,40
Inžineriniai statiniai	Susiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai bei kiti statiniai ir pastatai, skirti telekomunikacinei įrangai laikyti		0,00	0,00

*Plungės r. sav. juridiniai asmenys sudarė sutartis su pakuočių ir antrinių žaliavų tvarkytojais (rūšiuojantys atliekas), jei jie turi galimybę atliekas kaupti uždaroje teritorijoje esančiuose konteineriuose už komunalinių atliekas gali mokėti pagal svorį (1m³ – 175 kg.) 1 tonos komunalinių atliekų sutvarkymo kainą sudaro – 1 tonos atliekų sutvarkymo sąvartyne kaina „vartų mokestis“ + 1 tonos atliekų surinkimo kaina.

3.4. Duomenys apie susidarantį, naudojamą ir šalinamą atliekų Telšių regione kiekį

Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento, Telšių regiono savivaldybių Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai teiktais duomenimis apie atliekų tvarkymo sistemos organizavimo ir numatytų uždavinių įgyvendinimą savivaldybių teritorijoje už 2011, 2012 ir 2013 m., TRATC, Telšių regiono savivaldybių bei komunalinių atliekų tvarkytojų duomenimis šiame skyriuje pateikiama informacija apie dabartinę atliekų tvarkymo būklę.

3.4.1 Susidarantys bei pašalinti komunalinių atliekų kiekiai

2013 m. Telšių regiono teritorijoje susidarė daugiau kaip 52 tūkst. tonų komunalinių atliekų, didžioji dalis jų (virš 20 tūkst. tonų) susidarė Mažeikių rajone. 2013 m. perdirbta arba kitaip panaudota apie 16 proc. (apie 8.500 tonų) visų iš Telšių regiono teritorijos susidariusių atliekų (neskaitant kiekio, kurį įmonės ir gyventojai savarankiškai perdavė perdirbėjams). Surinktų ir

Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne pašalintų komunalinių atliekų kiekiai pateikiami 22 lentelėje.

21 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas Telšių regione tonomis/metus

Savivaldybė	2011	2012	2013	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui 2013 m., kg/gyv.
Mažeikių r. sav.	20.259	21.401	20.817	367
Plungės r. sav.	13.137	16.091	12.739	351
Rietavo sav.	2.880	2.622	2.983	341
Telšių r. sav.	14.704	15.289	15.567	352
Viso Telšių regione	50.981	55.403	52.107	353

2013 m. duomenimis Telšių regione vienam gyventojui susidarė vidutiniškai 353 kg. per metus. Į šį kiekį yra įtrauktas komunalinių atliekų kiekis, kuris yra surenkamas iš regiono įmonių ir organizacijų, taip pat atskirai surenkamos antrinės žaliavos, pakuotės atliekos, statybos bei griovimo atliekos, biologiškai skaidžios ir kitos atskirai surenkamos komunalinės atliekos, tačiau nėra įtraukti tiek atliekų kiekiai kurie buvo įmonių savarankiškai pašalinti sąvartyne.

22 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas Telšių regione tonomis/metus

Savivaldybė	2011	2012	2013	Šalinamų komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui 2013 m., kg/gyv.
Mažeikių r. sav.	18.969	19.029	16.945	298
Plungės r. sav.	12.033	12.099	10.985	296
Rietavo sav.	2.595	2.352	2.132	254
Telšių r. sav.	14.005	14.027	13.281	292
Viso Telšių regione	47.601	47.507	43.343	293

2013 m. Telšių regione pašalinta apie 83,18 proc. susidarančių komunalinių atliekų, didžioji dalis jų iš Mažeikių bei Telšių r. savivaldybių.

23 lentelė. Sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų sudėtis Telšių regione, 2013 m.

	Mažeikių r. sav.	Plungės r. sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.	Viso regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	4,41%	7,32%	3,83%	7,76%	5,84%
Žaliosios atliekos	7,80%	7,07%	10,63%	9,85%	8,87%
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	2,76%	1,95%	1,64%	1,27%	1,89%
Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	15,98%	10,57%	12,73%	16,12%	13,91%
Natūralaus pluošto audinių atliekos	5,83%	9,35%	7,89%	4,48%	6,84%
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	36,77%	36,26%	36,72%	39,48%	37,34%
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	21,97%	24,88%	14,92%	19,03%	20,14%

	Mažeikių r. sav.	Plungės r. sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.	Viso regione
Kombinuotų pakuočių atliekos	6,54%	5,04%	5,16%	5,90%	5,66%
Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,44%	3,09%	3,05%	3,21%	2,95%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	13,23%	13,17%	12,58%	11,34%	12,56%
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	13,07%	10,41%	24,06%	12,24%	14,96%
Kitos atsitiktinai į sąvartyną patekusios nepavojingosios atliekos (guma)	4,72%	3,66%	2,34%	5,07%	3,96%
Atsitiktinai į sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,87%	0,98%	0,78%	1,12%	0,94%
Atsitiktinai į sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,16%	0,00%	0,08%	0,22%	0,12%
Kitos atsitiktinai į sąvartyną patekusios pavojingosios atliekos	0,00%	0,00%	0,08%	0,00%	0,02%
Kitos komunalinės atliekos	0,24%	2,52%	0,23%	2,39%	1,35%
Komunalinių atliekų pašalintų sąvartyne iš viso	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Remiantis TRATC atliktais komunalinių atliekų sudėties tyrimais 2013 m. 37,34 proc. pašalintų mišrių komunalinių atliekų – biologiškai skaidžios atliekos.

2013 m. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne buvo pašalinta apie 4,5 tūkst. tonų gamybinių atliekų, kurių daugiausiai (48 proc.) iš Mažeikių r. sav.

24 lentelė. Gamybinės atliekos pašalintos sąvartyne, tonomis

Savivaldybė	2011	2012	2013
Mažeikių r. sav.	1.183	1.587	2.158
Plungės r. sav.	1.259	3.545	852
Rietavo sav.	215	479	490
Telšių r. sav.	108	529	1.007
Viso Telšių regione	2.764	6.141	4.508

3.4.2 Pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymas

Telšių regiono savivaldybių teritorijose antrines žaliavas, įskaitant pakuotes atliekas surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi antrines žaliavas rūšiuoti jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, kuriuos ištuština 4 kartus per mėnesį. Kai kuriose regiono savivaldybėse individualių namų gyventojai antrinių žaliavų rūšiavimui naudoja tam išdalintus specialius maišus. Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką.

Šiuo metu planuojama, kad nuo 2015 m. pakuočių bei pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos, gavus Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo paramą, iš individualių namų bus surenkamos naudojant tam skirtus šių atliekų surinkimo konteinerius.

25 lentelė. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai 2013 m., vnt.

	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė
Plastiko surinkimui skirti konteineriai	119	86	25	164
Popieriaus ir kartono surinkimui skirti konteineriai	132	86	25	169
Stiklo surinkimui skirti konteineriai	129	86	25	179

Nors esama antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra beveik atitinka VSATP reikalavimus (nėra atitinkamo konteinerinių aikštelių kiekio sodų ir garažų bendrijose) antrinių žaliavų įskaitant pakuotės atliekų surinkimo kiekis nėra didelis, vidutiniškai 15 kg vienam gyventojui. 2013 m. Telšių regione atskirai buvo surinkta ir sutvarkyta apie 11 proc. visų susidarančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų.

26 lentelė. Surenkamų antrinių žaliavų kiekiai 2013 m., tonomis

	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė
Stiklo	230	192	38	310
Popieriaus	192	459	120	191
Plastiko	30	134	10	106
Viso	452	785	168	623

3.4.3 Žaliųjų ir biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

Visose Telšių regiono savivaldybių teritorijose yra įrengtos žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelės, į kurias gyventojai gali nemokamai pristatyti medžių šakas, šaknis, lapus, žoles ir kitas kompostui tinkamas sodo ir daržo atliekas. Dalis tokiu atliekų taip pat surenkama vykdant atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.

27 lentelė. ŽA kompostavimo aikštelėse surinktų žaliųjų atliekų kiekiai, tonomis/ metus.

	2011 m.	2012 m.	2013 m.
Mažeikių r. sav.	314	501	659
Plungės r. sav.	277	387	384
Rietavo sav.	7	58	607
Telšių r. sav.	22	191	507
Viso Telšių regione	620	1.137	2.158

Šaltinis: TRATC

Iš aikštelėse surinktų žaliųjų atliekų gaminamas kompostas (2013 m. pagaminta 750 tonų komposto), kuris vėlesniu etapu naudojamas savivaldybių viešųjų erdvių tvarkymui, sąvartyno perdengimui arba yra parduodamas.

2014 m. Telšių r. sav. pasirašius sutartį su komunalinių atliekų tvarkytoju dėl žaliųjų atliekų surinkimo iš gyventojų buvo pradėtos rinkti žaliosios atliekos. 2014 m. šios atliekos rinktos iš 500 abonentų. Remiantis sutarties sąlygomis nuo 2015 m. žaliosios atliekos bus surenkamos jau

iš 1000 abonentų. Žaliosios atliekos surenkamos 2 kartus per mėnesį naudojant 0,12 m³ žaliųjų atliekų surinkimo konteinerius. Telšių r. sav. surinktos žaliosios atliekos vėlesniu etapu bus pristatytos į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.

Plungės r. sav. žaliąsias atliekas artimiausiu metu planuojama surinkti naudojantis didelio tūrio konteineriais.

Vykdamas projektą Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-009 „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, kuris finansuojamas pagal Lietuvos Respublikos 2007-2013 m. Europos Sąjungos Struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančią Sanglaudos skatinimo veiksmų programą Sanglaudos fondo ir Perkančiosios organizacijos lėšomis, TRATC 2012 m. pradėjo individualių namų gyventojams dalinti kompostavimo dėžes.

28 lentelė. Kompostavimo dėžių kiekis Telšių regiono savivaldybėse, vnt

	2012	2013	Individualių valdų aprūpinimas kompostavimo dėžėmis, proc.
Mažeikių r. sav.	1.995	3.832	38%
Plungės r. sav.	1.650	2.544	29%
Rietavo sav.	613	613	25%
Telšių r. sav.	1.648	3.269	32%
Viso Telšių regione	5.906	10.258	32%

Remiantis duomenimis apie kompostavimo dėžių skaičių regione apskaičiuotas preliminarus sukompostuotų atliekų kiekis regione. Apskaičiavimo prielaidos ir įvestiniai duomenys:

- Kompostavimo dėžių tūris – 0,3 m³;
- Kompostuojamų atliekų tūrinis svoris – 0,2 t/m³.

29 lentelė. Individualiose valdose sukompostuotos biologiškai skaidžios atliekos, tonomis

	2011	2012	2013
Mažeikių r. sav.	0	101	203
Plungės r. sav.	0	83	135
Rietavo sav.	0	31	32
Telšių r. sav.	0	83	173
Viso Telšių regione	0	298	543

Remiantis TRATC atliktais sąvartyne šalinamų atliekų tyrimais, žemiau pateikti duomenys apie biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduočių įgyvendinimą Telšių regione.

30 lentelė. 2007-2013 VSATP biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduotys Telšių regiono savivaldybėms 2013 m. ir jų vykdymas, tonomis

Savivaldybė	Užduotys	Įgyvendinimas
Mažeikių r. sav.	5.900	5.135
Plungės r. sav.	4.400	3.060
Rietavo sav.	1.000	562
Telšių r. sav.	5.000	4.813
Viso Telšių regione	16.300	13.653

2013 m. biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduotys įgyvendintos visose regiono savivaldybėse.

3.4.4 Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Telšių regione statybos ir griovimo atliekos surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse. Šiuo metu Telšių regiono gyventojai specifines atliekas (didelio gabarito, buitines pavojingas atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buitįje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas) gali nemokamai pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kuriose gaudami pažymas apie pristatytas elektros ir elektroninės įrangos atliekas gali susimąžinti vietinės rinkliavos įmokas sekantiems metams. Apie tokią galimybę regiono gyventojai yra informuojami TRATC interneto svetainėje bei pateikiant informaciją mokėjimo pranešimuose.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekas galima perduoti įrangos platintojui t. y. atliekų turėtojui pirkdami naują elektros ir elektroninės įrenginį, gali perduoti susidariusias elektros ir elektronines atliekas įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos elektros ir elektroninės atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja įranga ir jei atiduodamos atliekų kiekis atitinka perkamos kiekį.

Šios atliekos taip pat gali būti perduodamos atliekų surinkėjams, kurie šias atliekas surenka apvažiavimo būdu. Savivaldybių teritorijose atliekų vežėjai periodiškai pagal nustatytą maršrutą surenka pavojingas buitines, elektros ir elektroninės įrangos, didelių gabaritų atliekas iš gyventojų. Apie šių atliekų surinkimą ir priėmimą atliekų turėtojais informuojami vietinėje spaudoje, televizijoje, reklaminėse skrajutėse bei kitose informavimo priemonėse.

Nuo 2013 metų rugpjūčio mėnesio visame regione komunalinių atliekų surinkėjai yra įpareigoti ne mažiau kaip kartą per savaitę surinkti didelių gabaritų atliekas iš konteinerių aikštelių. Didžiosios atliekos taip pat surenkamos 2 kartus per metus (rudenį ir pavasarį).

31 lentelė. Didelių gabaritų aikštelėse, apvažiavimo būdu surinktos atliekos, tonomis

	2011	2012	2013
Mažeikių r. sav.	512	1.192	2.558
Pavojingos atliekos	13	17	3
Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos	12	58	39
Naudotos padangos	297	269	215
Didelių gabaritų atliekos	0	232	1.174
Statybinės atliekos	190	175	361
Kitos statybinės atliekos	0	441	718
Plungės r. sav.	20	2.829	450
Pavojingos atliekos	0	0	0
Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos	0	2	5
Naudotos padangos	3	61	132
Didelių gabaritų atliekos	17	17	6
Statybinės atliekos	0	2.749	307
Rietavo sav.	49	44	44
Pavojingos atliekos	0	0	0
Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos	1	3	3
Naudotos padangos	24	21	21
Didelių gabaritų atliekos	14	8	8
Statybinės atliekos	10	12	12
Telšių r. sav.	206	580	983
Pavojingos atliekos	0	6	0
Elektros ir elektroninės įrangos (EEI) atliekos	3	37	12
Naudotos padangos	130	140	142

Didelių gabaritų atliekos	1	84	97
Statybinės atliekos	71	312	732
Viso regione	787	4.644	4.035

3.5. Atliekų naudojimo (įskaitant naudojimo energijai gauti įrenginius) ir šalinimo (sąvartynų ir atliekų deginimo) įrenginių vietos parinkimo kriterijai

Atliekų naudojimo ir šalinimo įrenginiai turi būti įrengti atsižvelgiant į šiuos pagrindinius teisės aktus:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą dėl atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų;
- Lietuvos Respublikos įstatymą dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių.

Pagal Plungės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą „Dėl detaliųjų planų patvirtinimo“: Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno sanitarinė apsaugos zona (toliau – SAZ) yra 500 m. ir Kompostavimo aikštelės SAZ – 100 m.

Mechaninio biologinio apdoravimo įrenginiui nustatyti apsaugos reikalavimai:

- Sanitarinė apsaugos zona kitos paskirties, naudojimo būdo - atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijos 4,00 hektarų ploto žemės sklypui Plungės raj. sav., Jėrubaičių k. yra 300 m atstumu nuo formuojamo sklypo ribos;
- 2014 m. liepos 8 d. Telšių visuomenės sveikatos centro sprendimu „Dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių“ Nr. EP-4-4 komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdoravimo įrenginiams nustatyta SAZ sutapatinama su planuojamo žemės sklypo (4,0000 hektarų ploto) ribomis. SAZ įteisinta nekilnojamo turto registre 2012 m. liepos 2 d.

Vadovaujantis Rietavo savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. kovo 19 d. įsakymu „Dėl žemės sklypo, esančio Rietavo savivaldybėje, Kalutiškės kaime, detaliojo plano patvirtinimo“ Nr. AV-154 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės SAZ – 100 m. Įteisinta nekilnojamo turto registre 2009 m. birželio 8 d.

Vadovaujantis Telšių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 26 d. sprendimu „Dėl žemės sklypų (kadastrinis Nr. 7805/0001:360 Degaičių k.v. ir 7805/0001:359 Degaičių k. v.) Gaudikaičių k., Telšių r., Detaliojo plano patvirtinimo“ Nr. T1-82 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės SAZ – 100 m. Įteisinta nekilnojamo turto registre 2008 m. kovo 21 d.

Vadovaujantis Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 11 d. sprendimu „Dėl detaliojo plano patvirtinimo“ Nr. A1-32 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės SAZ – 100 m. Duomenys apie Mažeikių rajono savivaldybėje įrengtos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės SAZ įregistravimą bei jų plotą plano rengimo metu nebuvo pateikti.

Telšių regiono atliekų tvarkymo įrenginių vietos parinktos atsižvelgiant į ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, teritorijų planavimo dokumentus, geografinius ir inžinerinius sklypų aspektus.

3.6. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartynas

Visos Telšių regione surinktos komunalinės atliekos nuo 2008 m. liepos mėnesio 1 d. šalinamos tik Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne. Už šio sąvartyno eksploataciją bei priežiūrą atsakingas TRATC. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartynas eksploatuojamas vadovaujantis techniniu atliekų šalinimo reglamentu, kuris yra parengtas pagal Lietuvos Respublikos 2002 m. liepos 1 d. atliekų tvarkymo įstatymą Nr. IX-1004, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymą Nr. 217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymą Nr. 444 „Dėl atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“.

Sąvartynas buvo renovuotas ir išplėstas 2006 m. gruodžio - 2008 m. birželio mėn. įgyvendinant projektą „Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas: Jėrubaičių sąvartyno renovavimas ir išplėtimas sutarties Nr. A/2006/J/20“. Esama sąvartyno sekcija padalinta į 4 dalis, atskirtas apsauginiais pylimais. Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartynas įrengtas aplinkosauginiu požiūriu neįtarioje vietoje: toli nuo vandens telkinių, gyvenamųjų zonų, vandenviečių, dirbamų žemių bei kitų objektų.

3.7. Informacija apie Telšių regiono sąvartynų uždarymą

Telšių regione visi senieji sąvartynai yra sutvarkyti ir uždaryti 2009 m. Įgyvendinant Sanglaudos fondo projektą. „Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas: Telšių apskrities sąvartynų sutvarkymas“ visame regione sutvarkyti 6 didieji ir 27 mažieji sąvartynai ir vienas sąvartynas rekonstruotas.

Uždarius pagrindinius rajoninius sąvartynus įrengti dujų surinkimo šuliniai su ventiliacijos sistemomis. Sąvartynai uždengti specialiais natūralaus molio, sintetinės polimerinės geomembranos sluoksniais, geosintetinio molio (bentonito) sluoksniais, kurie sustabdo paviršinių vandenų patekimą į sąvartynus. Sąvartynų teritorijose ir jų apylinkėse saugotų želdinių bei vejų nėra. Pagrindinis poveikio aplinkai mažinimo veiksnys – sustabdytas neorganizuotas atliekų šalinimas šiuose sąvartynuose, sutvarkytos ir išvalytos teritorijos apšėtos žole.

2013 m. kovo 12 d. TRATC sudarė sutartį su Mindaugo Čegio įmone dėl uždarytų sąvartynų monitoringo programos vykdymo.

3.8. Visuomenės informavimas ir švietimas

Pagal Telšių regiono savivaldybių bendradarbiavimo sutartis Telšių regione visuomenės informavimą ir švietimą organizuoja TRATC.

2012-2013 m. buvo vykdomos projekto „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ viešinimo paslaugos. Vykdytojas VŠĮ „Klaipėdos publika“. 85 procentus lėšų projekto įgyvendinimui skyrė Europos Sąjunga, 15 procentų – TRATC. TRATC visuomenės informavimo programos įgyvendinimui 2012 m. skyrė 14.202 Lt, 2013 m. – 14.917 Lt. Projekto įgyvendinimo metu (2012 m.) buvo parengti ir televizijoje bei radijuje transliuoti reportažai apie biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimą ir kompostavimą, regiono spaudoje publikuojami straipsniai apie kompostavimą ir nemokamų kompostavimo konteinerių dalijimą gyventojams. 2013 m. parengtas ir transliuotas televizijos bei radijo reportažas „Kaip teisingai kompostuoti“. Regiono spaudoje buvo publikuojami straipsniai apie kompostavimą ir jų naudą.

3.9. Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Telšių regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas 32 lentelėje.

32 lentelė. Atliekų tvarkymo plane iškeltų uždavinių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 m.
	84.1 98.1	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Igyvendinta.
	98.2.1.2 98.2.1.3		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstumų konteinerinių aikštelių įrengimas.	Igyvendinta.
Komentaras: Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga 2013 m. buvo teikiama apie 99 proc. Telšių regiono atliekų turėtojų				
	84.2	Esamas sąvartynas	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Igyvendinta.
Komentaras: Mišrios komunalinės atliekos vežamos į Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną				
	84.3	Seni sąvartynai	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.	Igyvendinta 2009 m.
	84.5	Atliekų perdirbimas ir panaudojimas	Iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	Neįgyvendinta.
Komentaras: 2013 m. perdirbta / panaudota 17 proc. komunalinių atliekų. Užduotis bus įgyvendinama Telšių regiono mastu, kuriant bendrą atliekų tvarkymo infrastruktūrą. TRATC įgyvendina ES finansuojamą projektą „Telšių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“.				
	98.4	Šalinimas tik apdorotų atliekų	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuotas likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas.	Neįgyvendinta.
	98.2.1	Antrinių žaliavų surinkimas ir	Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų	Nepilnai įgyvendinta.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 m.
	98.2.1.2 98.2.1.3	aikštelių plėtra	surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų; Gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.	
Komentaras: Gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis, tačiau nepakankamas aikštelių skaičius yra sodų ir garažų bendrijose.				
	98.3	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA)	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).	Įgyvendinta regioniniu požiūriu
Komentaras: Visose savivaldybėse yra įrengtos didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelės. Viena didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė regione tenka vidutiniškai 36,93 tūkst. gyventojų.				
	101. 102. 4 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys.	Įgyvendinta
Komentaras: Užduotis įgyvendinta visose savivaldybėse – 2013 m. buvo pašalinta 13.653 tonų biologiškai skaidžių atliekų, kai buvo leidžiama šalinti virš 16 tūkstančių tonų				
	103. 104.1 106.2.2	Žaliųjų atliekų tvarkymas	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai	Užduotis įgyvendinama.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	2013 m.
			skaidžias atliekas.	
<p>Komentaras: Skatinimo priemonės taikomos gyventojams, gyvenantiems individualiuose namuose. Įgyvendinant ES finansuojamą projektą „Telšių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. 2012-2013 m. laikotarpiu gyventojams išdalinta buvo išdalinta 300 litrų talpos 10.258 vnt. kompostavimo dėžių</p> <p>Žaliosios biologiškai skaidžios atliekos Telšių regione surenkamos 4 Žaliųjų Atliekų priėmimo punktuose.</p>				
	99.	Specifinių komunalinių atliekų surinkimas	Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas.	Įgyvendinta.
<p>Komentaras: 2013 m. didelio gabarito atliekos, buityje susidarančių pavojingos, elektros ir elektronikos įrangos, naudotų padangų atliekos Telšių regione iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu, komunalinių atliekų tvarkytojai įpareigoti ne rečiau kaip kartą per savaitę surinkti šalia konteinerinių atliekų esančias tokias atliekas</p>				

33 lentelė. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plano įgyvendinimo vertinimas

	Telšių regionas	Būklė
Kiek gyventojų, gauna geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais).	99	Labai gerai
Kiek įrengta Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga.	1	Labai gerai
Kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų.	visi	Labai gerai
Kiek perdirbta ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (visų per metus susidariusių komunalinių atliekų (procentais)).	17	Blogai
Biologiškai skaidžių atliekų šalinimas, tonomis	13.653	Labai gerai

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione žemiau pateikiama Telšių regiono stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

34 Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyne; • Įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, DGASA tinklas; • Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., 	<ul style="list-style-type: none"> • Didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 83 proc. nuo susidarančių) patenka į sąvartyną; • Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskaitina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti; • Nesukurta tinkama infrastruktūra antrinių

<p>žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regione įdiegtos papildančios sistemos; • Pradėtas įgyvendinti ES finansuojamas projektas Telšių regione biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai sukurti; • Pasirašytos (pasirašomos) sutartis su GIA. 	<p>žaliavų surinkimui regiono savivaldybių sodų bei garažų bendrijose;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompostavimo aikštelių pajėgumai Mažeikių, Telšių r. ir Rietavo sav. yra per maži.
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • Artėjantis ES finansinės paramos 2014-2020 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Telšių regione; • Nuo 2015 m. diegiama konteinerių identifikavimo sistema žymiai pagerins atliekų apskaitą ir tuo pačiu skatins gyventojus labiau rūšiuoti antrines žaliavas; • Diferencijuotos įmokos įvedimas skatins gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas ar kitas specifines atliekas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys; • Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, brangs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymo dydį; • Laiku nebus įrengta papildoma sąvartyno sekcija.

4. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMO PROGNOZĖS PLANUOJAMU LAIKOTARPIU (2014-2020 M.)

Komunalinių atliekų susidarymo prognozės vertinamos 2014-2020 m. laikotarpiui. Susidarančių komunalinių atliekų kiekis priklauso nuo gyventojų skaičiaus regione kitimo ir bendros ekonominės situacijos. Vertinant susidarantį komunalinių atliekų kiekį naudojamos realaus bendrojo vidaus produkto (realaus BVP) prognozės. Prognozuojamas realaus BVP augimas 2014 m. – 3,3 proc. Atliekų kiekio susidarymo prognozių skaičiavimuose baziniais metais pasirinkti 2013 m.

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį ir jos pokyčius remiamasi prielaida, kad Telšių regione komunalinių atliekų sudėtis keisis priklausomai nuo medžiagų iš kurių sudarytos atliekos ekonominės vertės – atliekų, kurios sudarytos iš didesnę ekonominę vertę turinčių medžiagų (medienos, metalo, stiklo) mažės, tuo tarpu labiau nei vidutiniškai didės atliekų turinčių sudėtyje popieriaus, plastiko. Kitų medžiagų kiekis atliekų sudėtyje keisis priklausomai nuo regione gyvenančių gyventojų skaičiaus bei ekonominės padėties.

35 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas 2014-2020 m., tonomis

Atliekų rūšys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	19.733	19.613	19.431	19.253	19.078	18.897	18.719
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotės, atliekos	3.528	3.563	3.599	3.635	3.671	3.708	3.745
Žaliosios atliekos	6.067	6.019	5.945	5.872	5.801	5.730	5.660
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1.215	1.179	1.143	1.109	1.076	1.033	992
Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	5.982	5.935	5.862	5.790	5.719	5.649	5.580
Natūralaus pluošto audinių atliekos	2.941	2.917	2.882	2.846	2.811	2.777	2.743
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	0	0	0	0	0	0	0
Antrinių žaliavų iš viso	18.793	18.604	18.314	18.026	17.744	17.475	17.207
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	9.114	9.205	9.298	9.390	9.484	9.579	9.675
Kombinuotų pakuočių atliekos	2.455	2.455	2.455	2.455	2.455	2.455	2.455
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1.214	1.154	1.096	1.041	968	900	837
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	6.009	5.790	5.466	5.139	4.836	4.540	4.239
Specifinės atliekos iš viso	12.430	12.334	12.187	12.042	11.895	11.750	11.606
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	7.837	7.775	7.680	7.586	7.493	7.401	7.311
Kitos nepavojingosios atliekos (guma)	2.212	2.194	2.167	2.141	2.115	2.089	2.063
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	462	458	453	447	442	436	431
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	50	50	49	49	48	48	47
Pavojingosios atliekos	14	17	21	25	25	25	25
Kitos komunalinės atliekos	2.568	2.547	2.516	2.486	2.455	2.425	2.396
Komunalinių atliekų iš viso	51.718	51.310	50.683	50.063	49.452	48.848	48.252

Remiantis įvertintais 2014-2020 m. susidarančiais komunalinių atliekų kiekiais bei VATP numatytais uždaviniais vėlesniu etapu suformuojami komunalinių atliekų tvarkymo uždaviniai Telšių regionui.

5. TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014-2020 M. PLANO TIKSLAI

Telšių regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu VATP.

Plėtojant Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

- **Atliekų prevencija** – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, taip sumažinant neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. 2014-2020 m. laikotarpiu;
- **Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai** – tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo;
- **Atliekų perdirbimas** – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą.
- **Atliekų kitoks naudojimas** – naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavojų aplinkai ir visuomenės sveikatai, gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį;
- **Atliekų šalinimas** – atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksploatuojamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo principai – savarankiškumo ir artumo, atsargumo ir tvarumo, techninio galimumo ir ekonominio gyvybingumo, visuotinum ir „teršėjas moka“.

Vadovaujantis **savarankiškumo ir artumo principu** siekiama, kad mišrios komunalinės atliekos būtų naudojamos, o netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti atliekos būtų šalinamos atitinkamai viename iš artimiausių, tinkamai įrengtame atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginyje. Atsižvelgiant į tam tikrų rūšių atliekoms reikalingus specialius įrenginius, kai nėra galimybių atliekas šalinti, o mišrias komunalines atliekas naudoti įrenginiuose Lietuvoje, gali būti svarstoma galimybė atliekas šalinti, o mišrias komunalines atliekas naudoti Europos Sąjungos valstybėse esančiuose įrenginiuose. Artumo ir savarankiškumo principai nereiškia, kad Lietuva turi turėti visą spektrą atliekų galutinio naudojimo įrenginių.

Techninio galimumo ir ekonominio gyvybingumo principai teigia, kad, kuriant ir plėtojant atliekų tvarkymo infrastruktūrą, turi būti įvertintos techninės ir ekonominės galimybės.

Visuotinum principas reiškia, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems komunalinių atliekų turėtojams.

„Teršėjas (atliekų turėtojas) moka“ principas reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar)

produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Produktų gamintojai ir (ar) importuotojai, platintojai, taip pat pakuočių naudotojai ir (ar) importuotojai, pardavėjai gali pasidalyti produktų ir pakuočių atliekų tvarkymo išlaidas. Gamintojo atsakomybės principas taikomas tvarkant pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos padangų, baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 m. laikotarpiu yra:

- Mažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kieki;
- Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas;
- Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo teisinę bazę;
- Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę;
- Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje;

Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina sukurti reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, pradedant atskiro atliekų surinkimo priemonėmis, baigiant atliekų mechaninio biologinio apdorojimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio apdorojimo ir likusių po rūšiavimo, netinkamų perdirbimui, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu VATP, nustatomos Telšių regiono kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

36 lentelė. VATP (planavimo laikotarpis 2014-2020 m.) nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinė užduotis Telšių regionui
230.1.	Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Iki 2016 m. Telšių regione perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 22.807 tonos.
230.2.	Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);.	Iki 2020 m. užtikrinti, kad perdirbamų ar kitaip panaudojamų komunalinių atliekų kiekis Telšių regione nebūtų mažesnis kaip 31.364 tonos.
236.	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų VATP numatytų užduočių.	Nuo 2014 iki 2015 m. ne daugiau kaip 19.116 tonų/metus. Nuo 2016 iki 2017 m. ne daugiau kaip 17.203 tonos/metus. Nuo 2018 iki 2019 m. ne daugiau kaip 15.292 tonos/metus. Nuo 2020 m. ne daugiau kaip 13.380 tonų/metus.
239.1.	Iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Žaliųjų atliekų atskyrimo iš bendro komunalinių atliekų srauto infrastruktūros užtikrinimas regiono atliekų turėtojams.
239.3.		Iki 2016 m. pastatyti mechaninio biologinio

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinė užduotis Telšių regionui
	<p>Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama tolimesniai apdorojimui biologiškai skaidi atliekų dalis.</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto/virtuvės atliekų apdorojimui.</p>	<p>apdorojimo įrenginius.</p> <p>Atsižvelgiant į parengtos studijos (nagrinėjančios maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo galimybes) rezultatus iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.</p>
230.4	Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	Iki 2020 m. paruošti pakartotiniam panaudojimui ir perdirbti ne mažiau kaip 8.603 tonas antrinių žaliavų įskaitant pakuotes ir pakuočių atliekas (popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų).
246.1. 246.2. 246.2.2. 247.1. 247.2. 246.2.4. 246.3. 246.4.	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;</p> <p>- užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti.</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>Per 2015 m. atnaujinti ir papildyti antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemas.</p> <p>Įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo aikštelę prie sodų ir garažų bendrijose.</p>
248.1.	Užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50.000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje.	Esant poreikiui įvertinti papildomos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės poreikį ir jam esant pastatyti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Mažeikių r. sav.
248.2. 250. 252.	<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip 2 kartus per metus.</p>	<p>Užtikrinti didelių gabaritų bei pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus.</p> <p>Užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.</p>
245.8.	Savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos tekstilės atliekos.	Užtikrinti, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse būtų priimamos tekstilės atliekos.
272.1. 272.2. 272.2.1	<p>Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektų vidaus rinkai 	Esant galimybei nustatyti šias pakuočių surinkimo užduotis sutartyse su GIO.

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinė užduotis Telšių regionui
272.2.2 272.2.3 272.2.4 272.2.5	pakuočių kiekį; • Būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti / eksportuoti perdirbti) 55-80 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas: - stiklinių – ne mažiau kaip 60 proc.; - popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 proc.; - plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 proc., skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastiką; - metalinių – ne mažiau kaip 50 proc.; - medinių – ne mažiau kaip 15 proc.	

Telšių regiono atliekų tvarkymo priemonių plano 2014-2020 m. įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų prevenciją, paruošimą pakartotiniam naudojimui, perdirbimą, kitokią naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

37 lentelė. Telšių regiono atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. priemonių planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
1. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.	1.1 Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus.	Sukurti mechaninio biologinio apdorojimo pajėgumus Telšių regione	Įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios bei kitos atliekos.	Iki 2016 m.	TRATC	Europos Sąjungos paramos/ savivaldybių lėšos	Bendra projekto vertė 9.553
		Išanalizuoti atskiro maisto/ virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo galimybes Telšių regiono savivaldybių teritorijose	Esant poreikiui Telšių regione parengti galimybių studiją analizuojančią maisto/ virtuvės atliekų srauto tvarkymo galimybes	2015-2016 m.	TRATC	TRATC lėšos	29

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
		Išanalizuoti po mechaninio biologinio apdorojimo likusių – šalinimui skirtų atliekų srauto tolimesnio panaudojimo galimybes.	Esant poreikiui parengti galimybių studiją kurioje būtų analizuojamas po mechaninio biologinio apdorojimo likusių – šalinimui skirtų atliekų srauto tolimesnio panaudojimo (deginimo, techninio komposto gamybos ar kt.) galimybes ir remiantis galimybių studijų rezultatais imtis priemonių šiam atliekų srautui tvarkyti	2016-2018 m.	TRATC	TRATC lėšos	29
	1.2 Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.	Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones.	Užtikrinti, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse būtų	2015 m.	TRATC	TRATC lėšos	5

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
			priimamos tekstilės atliekos				
		Sukurti tinkamą antrinių žaliavų surinkimo aikštelių infrastruktūrą prie sodų ir garažų bendrijų	<p>Įvertinti kiekvienos trūkstamos antrinių žaliavų surinkimo aikštelės tikslingumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių sodų ir garažų bendrijose.</p> <p>Savivaldybių teritorijoje esančiose sodų ir garažų bendrijose (prie bendrijų) įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.</p>	2015 m.	Savivaldybės/atliekų tvarkytojai/gamintojų ir importuotojų organizacijos	Europos Sąjungos paramos/savivaldybės/atliekų tvarkytojų/gamintojų ir importuotojų organizacijų/ kitos lėšos	100

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
		Sukurti tinkamą antrinių žaliavų, pakuočių, pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūrą individualiose valdose	Užtikrinti pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų atskyrimą iš bendro komunalinių atliekų srauto išdalinant gyventojams antrinių žaliavų surinkimo priemones (antrinių žaliavų surinkimo maišus, konteinerius)	2015	TRATC / savivaldybės/atliekų tvarkytojai/gamintojų ir importuotojų organizacijos	Europos Sąjungos paramos/ LAIF programos/ TRATC / gamintojų ir importuotojų organizacijų/savivaldybių/atliekų tvarkytojų/ kitos lėšos	-
		Žaliųjų atliekų surinkimo plėtra.	Užtikrinti žaliųjų atliekų atskyrimą iš bendro komunalinių atliekų srauto, skatinant gyventojus kompostuoti savo gamybos kompostavimo įrenginiuose ir (arba) dalinant kompostavimo dėžes, ir (arba) atskirai surenkant iš	Iki 2016 m.	TRATC /savivaldybės	Europos Sąjungos paramos / TRATC /savivaldybių / atliekų tvarkytojų/ kitos lėšos	-

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
			gyventojų žaliąsias atliekas				
		Maisto/ virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo priemonių įdiegimas ir taikymas	Remiantis galimybių studijos, analizuojančios maisto/ virtuvės atliekų tvarkymą, duomenimis įdiegti ir taikyti maisto atliekų surinkimo ir apdorojimo priemones.	Iki 2019 m.	TRATC /savivaldybės	Europos Sąjungos paramos/ TRATC / savivaldybių/atliekų tvarkytojų/privačių įmonių/ kitos lėšos	Remiantis galimybių studijos duomenimis
		Pavojingų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) tvarkymo sistemos palaikymas	Esant poreikiui ir galimybėms papildyti esamas sutartis (arba sudaryti naujas) su komunalinių atliekų tvarkytoju ir nustatyti prievolę ne rečiau kaip 2 kartus per metus apvažiavimo	Užtikrinti visu plano priemonių laikotarpiu	TRATC / savivaldybės / atliekų tvarkytojai	TRATC/ savivaldybių/atliekų tvarkytojų lėšos	-

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
			būdu surinkti pavojingas atliekas.				
		Didelių gabaritų atliekų tvarkymo sistemos palaikymas	Esant poreikiui ir galimybėms papildyti esamas sutartis (arba sudaryti naujas) su komunalinių atliekų tvarkytoju ir nustatyti prievolę ne rečiau kaip du kartus per metus surinkti didelio gabarito atliekas	Užtikrinti visu plano priemonių laikotarpiu	TRATC/ savivaldybės / atliekų tvarkytojai	TRATC / savivaldybių/atliekų tvarkytojų lėšos	-
2. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas.	2.1 Užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo	Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo visuotinumą bei kokybę įdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo	Į atliekų surinkimo ir transportavimo į Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyną ar kitus apdorojimo įrenginius paslaugų teikimo konkurso (ų) sąlygas įtraukti	Iki 2016 m.	TRATC/ savivaldybės/atliekų tvarkytojai	TRATC/ savivaldybių/atliekų tvarkytojų lėšos	-

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
	paslauga.	sistemą	<p>reikalavimus atliekų surinkimo ir transportavimo veikloje naudoti konteinerių ar kitų priemonių identifikavimo sistemą (as).</p> <p>Siekiant teikiamų atliekų tvarkymo paslaugų visuotinumą ir kokybę vykdyti nuolatinį atliekų tvarkytojų veiklos monitoringą naudojantis identifikavimo sistemos duomenimis</p>				
	2.2 Plėtoti regioninę ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo	Priežiūros kontrolės mechanizmų sukūrimas	ir ir Išanalizuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginio operavimo sutartį ir	2015 m.	TRATC	TRATC lėšos	20 (per metus)

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
	infrastruktūrą ir gerinti atliekų tvarkymo kokybę.	įgyvendinimas	parengti operatoriaus monitoringo programą, kuri būtų vykdoma siekiant įsitikinti ar vykdomos paslaugos atitinka pasirašytą sutartį ir joje išdėstytus paslaugos teikimo reikalavimus				
		Atnaujinti ir/ papildyti konteinerių išdėstymo schemas.	Pasirengti savivaldybių konteinerių išdėstymo schemas.	Per 2015 m.	Savivaldybės/ TRATC	Savivaldybių/ TRATC lėšos	17
		Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno plėtra	Naujos sekcijos (ų) projektavimas ir įrengimas	2015-2017 m.	TRATC	Savivaldybių/ TRATC lėšos	2.607

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
		Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių plėtra	Esant poreikiui įrengti papildomas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles savivaldybėse	2015-2017 m.	TRATC	TRATC /savivaldybių/ privačių įmonių/ kitos lėšos	1060
		Žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių plėtra	Įvertinti žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių praplėtimo poreikį ir galimybes. Esant poreikiui praplėsti šias aikšteles arba įrengti naujas	2016-2017 m.	TRATC	TRATC /savivaldybių/atliekų tvarkytojų/privačių įmonių/ kitos lėšos	600
3. Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo teisinę bazę.	3.1 Atnaujinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimus atliekų turėtojams.	Dokumentų reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymo tvarką savivaldybėse atnaujinimas	Atnaujinti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykles.	2015	TRATC / savivaldybės	Savivaldybių/ TRATC lėšos	17

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
		Apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemos tobulinimas	Išanalizuoti diferencijuotos rinkliavos įvedimo galimybes, nustatyti diferencijuotos rinkliavos įvedimo dydžius bei savivaldybių tarybose priimti sprendimus, kuriuose nustatomi diferencijuoti vietinės rinkliavos įmokų dydžiai už komunalinių atliekų tvarkymą.	Iki 2016 m.	TRATC / savivaldybės	Savivaldybių/ TRATC lėšos	44
4. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo	4.1 Vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymo stebėseną.	Duomenų apie šalinamų komunalinių atliekų kiekius pas skirtingas atliekų turėtojų grupes rinkimas	Vykdyti mišrių komunalinių atliekų kiekio (normų) tyrimus. Rinkti sisteminti ir apdoroti tyrimo metu gautus duomenis.	2015-2016 m.	TRATC / savivaldybės	TRATC / atliekų tvarkytojų lėšos	30

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
kontrolę.	4.2 Stiprinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų vykdymo kontrolę.	Duomenų apie šalinamų/ apdorojamų atliekų sudėtį rinkimas	Vykdyti komunalinių atliekų srauto, kuris pateks į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius sudėties tyrimus	2015-2020 m.	TRATC	TRATC lėšos	15 (per metus)
		Reguliariai vykdyti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių vykdymo kontrolę.	Esant galimybei įsteigti papildomus etatus savivaldybėse, kurių pareigybės būtų susietos su komunalinių atliekų tvarkymo monitoringu savivaldybėse arba šią funkciją su visomis teisėmis perduoti Telšių regiono atliekų tvarkymo centrui.	2015-2020 m.	TRATC / savivaldybės	Savivaldybių/ TRATC lėšos	-

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur.
5. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti institucijų darbuotojų kvalifikacija atliekų tvarkymo srityje.	5.1 Teikti visuomenei informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą, plėtoti ekologinį švietimą.	Atliekų turėtojų informavimas.	Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.	Du kartus per metus	TRATC / savivaldybės, gamintojų ir importuotojų organizacijos	Savivaldybių/ TRATC / gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos	15 (per metus)
	5.2 Stiprinti institucijas darbuotojų administracinius gebėjimus.	Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika.		2015-2020 m.	TRATC / savivaldybės	Europos Sąjungos paramos/ Savivaldybių/ TRATC lėšos	5 (per metus)

6. TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR JŲ POVEIKIS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMAI

6.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyvių bendradarbiavimo vystymas

Norint užtikrinti efektyvią Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą būtinas darnus atliekų tvarkymo sektoriuje veikiančių organizacijų bendradarbiavimas. Šis bendradarbiavimas turėtų būti nukreiptas siekiant stiprinti žmogiškuosius gebėjimus vietos savivaldos institucijose bei kitose organizacijose t. y. organizuojant įvairius mokymus, seminarus, diskusijas, keitimąsi gerąja patirtimi tiek šalies viduje, tiek įvertinant užsienio šalių praktiką. Stiprinti savivaldybių ir kitų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą galima užtikrinti keičiantis informacija bei patirtimi, kartu koordinuojant veiksmus bei identifikuojant bendrąsias ir specifines savivaldybių atliekų tvarkymo problemas.

Savivaldybių, TRATC bei kitų organizacijų bendradarbiavimo galimybės:

- Savivaldybių bei regioninio atliekų tvarkymo centro bendradarbiavimas savivaldybėms teikiant informaciją apie galimus didelius statybinių bei griovimo atliekų kiekius (prieš griauinant viešuosius objektus) siekiant TRATC pasiruošti šių atliekų priėmimui;
- Aktyvus TRATC bendradarbiavimas su regiono ūkininkus vienijančiomis organizacijomis siekiant sukurti iš žaliųjų atliekų pagaminto komposto realizavimo rinką;
- Bendradarbiavimas su dideliais ūkiais, mėsos perdirbimo kompanijomis, maitinimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis, dideliais prekybos centrais, maisto/ virtuvės atliekas apdorojančiomis įmonėmis siekiant surinkti duomenis apie susidarančias maisto/ virtuvės atliekas, taškų kuriuose susidaro daugiausiai maisto/ virtuvės atliekų koncentraciją, esančia maisto/ virtuvės atliekų apdorojimo infrastruktūrą, jos teikiamą naudą, galimybes panaudoti maisto/ virtuvės atliekas Telšių regione;
- Bendradarbiauti su tekstilės atliekas apdorojančiomis įmonėmis siekiant suprasti šių atliekų panaudojimo galimybes.

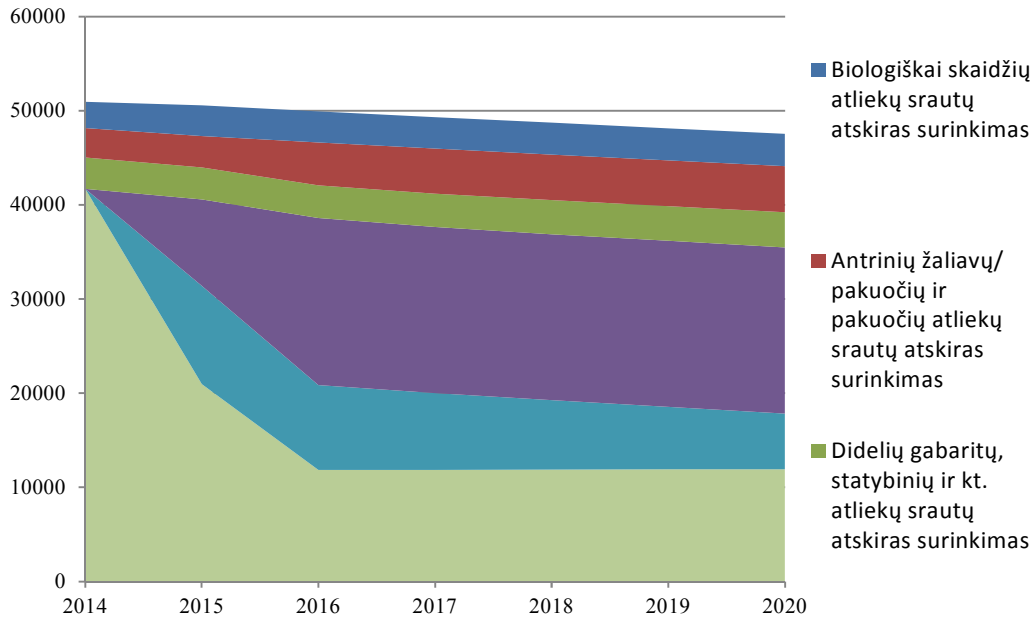
Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, TRATC bei regiono savivaldybės taip pat privalo tiesiogiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais arba gamintojams ir importuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos VATP nustatytos atliekų tvarkymo užduotys.

6.2. Regioninio atliekų tvarkymo plano priemonių įgyvendinimo įtaka komunalinių atliekų srautams.

Remiantis komunalinių atliekų srautų prognozėmis bei regioninio atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plėtros plano priemonėmis sudaryti komunalinių atliekų srautai pavaizduoti žemiau esančiame paveiksle.

Poveikį komunalinių atliekų šalinimo bei apdorojimo užduočių įgyvendinimui turės šiuo metu besivystanti žaliųjų atliekų surinkimo bei apdorojimo (kompostavimo) sistema, kurią priklausomai nuo finansavimo galimybių toliau numatoma vystyti. Taip pat poveikį turės išdalintos pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų atskiro surinkimo priemonės - konteineriai, kurie pakeis šiuo metu dalinamus maišus (jei bus patvirtintas finansavimas iš

LAEIF programos lėšų). Prie antrinių žaliavų perdirbimo užduočių prisidės ir nuo 2016 m. pradėianti veikti pakuočių atliekų surinkimo (užstato) sistema.

5 paveikslas. Komunalinių atliekų srautai 2014- 020 m.

Komunalinių atliekų srautams iki 2020 m. didžiausią poveikį turės šiuo metu įgyvendinamo projekto „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ įtaka. Planuojama, kad mechaninio biologinio apdorojimo įrenginys veiklą pradės nuo 2015 m. vidurio.

Vertinant projekto „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ poveikį atliekų tvarkymo sistemai nustatytos šio galimos rizikos:

- Neaišku kas bus atsakingas dėl vykdomų apdorojamų atliekų sudėties tyrimų, pagal kurią indeksuojama atliekų priėmimo į mechaninį biologinį apdorojimą kaina ir kaip tai bus kontroliuojama siekiant teisingų rezultatų;
- Nedideli, patenkančių į apdorojimą, atliekų (plastiko, metalo) sudėties pokyčiai gali smarkiai pakeisti komunalinių atliekų apdorojimo kainą;
- Neaišku kokios atliekos bus laikomos energetinę vertę turinčiomis atliekomis, kurių paslaugų teikėjas – mechaninio biologinio įrenginio operatorius, pagal pirkimo sąlygas, neturi teisės šalinti sąvartyne. Neapibrėžus tikslios šių atliekų sąvokos egzistuoja tikimybė, kad operatorius šalins didesnius komunalinių atliekų kiekius ir todėl regione nebus įgyvendinti numatyti uždaviniai;
- Neaišku kaip pasiskirstys finansiniai srautai dėl mokesčio už aplinkos taršą šalinamoms atliekoms įvedimo. Operatoriui nepadengus visų sąnaudų susijusių su neišrūšiuotų atliekų šalinimu sąvartyne vietinės rinkliavos dydžiai regione smarkiai išaugs.

Siekiant kontroliuoti prikimo dokumentuose nurodytas sąlygas bei operatoriaus vykdomą veiklą numatytos šios papildomos priemonės:

- Priežiūros ir kontrolės mechanizmų sukūrimas ir įgyvendinimas – išanalizuoti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginio operavimo sutartį ir parengti operatoriaus monitoringo programą, kuri būtų vykdoma siekiant įsitikinti ar vykdomos paslaugos atitinka pasirašytą sutartį ir joje išdėstytus paslaugos teikimo reikalavimus;
- Duomenų apie šalinamų atliekų sudėtį rinkimas – vykdyti komunalinių atliekų srauto, kuris pateks į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius sudėties tyrimus;
- Išanalizuoti po mechaninio biologinio apdorojimo likusių šalinimui skirtų atliekų srauto tolimesnio panaudojimo galimybes parengti galimybių studiją kurioje būtų analizuojamas po mechaninio biologinio apdorojimo likusių šalinimui skirtų atliekų srauto tolimesnio panaudojimo (deginimo, techninio komposto gamybos ar kt.) galimybes ir remiantis galimybių studijų rezultatais imtis priemonių šiam atliekų srautui tvarkyti

Išnagrinėjus mechaninio biologinio apdorojimo įtaką atliekų srautams, ekspertiniu būdu, nustatyta, kad komunalinių atliekų šalinimo uždavinių įgyvendinimas priklauso nuo po mechaninio biologinio apdorojimo likusių atliekų tolimesnio panaudojimo.

Toliau vertinant komunalinių atliekų srautus daroma prielaida, kad energetinę vertę turinčios atliekos (likutinė frakcija) bus panaudota deginimo įrenginiuose ir tokiu būdu bus užtikrinamas uždavinių įgyvendinimas.

38 lentelė. Mechaninio biologinio įrenginio įtaka, tonomis

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarantis komunalinių atliekų kiekis	50.956	50.551	49.932	49.321	48.717	48.121	47.532
Komunalinių atliekų srautų atskiras surinkimas/ apdorojimas	9.253	9.988	11.333	11.683	11.834	11.950	12.067
Į mechaninį biologinį įrenginį patenkantis atliekų kiekis	0	20.281	38.599	37.638	36.883	36.171	35.465
Išrūšiuotos antrinės žaliavos	0	1.644	2.930	2.852	2.784	2.730	2.680
Popierius	0	0	0	0	0	0	0
Stiklas	0	189	313	275	246	220	193
Plastikas	0	1034	1.933	1.939	1.956	1.978	2.000
Metalas	0	421	683	639	582	532	486
Biologiškai skaidžios atliekos kompostavimui	0	10.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Komunalinių atliekų kuras (KAK)	0	3.530	6.802	6.792	6.834	6.887	6.940
Stabilatas	0	6.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Energetinę vertę turinčios atliekos –likutinė frakcija (tinkama deginimui)	0	5.220	9.034	8.141	7.387	6.654	5.925
Šalinimas sąvartyne (su likutine frakcija)	41.704	31.389	20.867	19.994	19.264	18.554	17.845
Šalinimas (be likutinės frakcijos)	41.704	26.169	11.833	11.853	11.878	11.900	11.920
Komunalinių atliekų šalinimo uždaviniai	28.026	27.803	27.462	17.262	17.051	16.842	16.636

Remiantis atliktu atliekų srautų vertinimu toliau analizuojant regiono komunalinių atliekų tvarkymo priemonių plėtros plano poveikį atliekų tvarkymo įkainiams regione, kad likusių po mechaninio biologinio apdorojimo energetinę vertę turinčių atliekų srautas panaudojamas deginimo gamykloje.

Už regione susidarančių komunalinių atliekų tvarkymą atsakingi subjektai bei atliekų tvarkytojai turi užtikrinti, kad , vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu bei bendraisiais aplinkosaugos principais apibrėžtais Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnyje, po rūšiavimo likusios ir perdirbimui netinkamos energetinę vertę turinčios atliekos būtų nukreipiamos į atliekų naudojimo energijai gauti (deginimo, ar kt.) įrenginius, atitinkančius Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 4¹ straipsnio reikalavimus dėl visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos bei turinčius teisės aktų nustatyta tvarka išduotą taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą šiai veiklai vykdyti.

6.3. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Telšių regione biologiškai skaidžių atliekų atskyrimo iš bendrojo komunalinių atliekų srauto infrastruktūra pradėta vystyti nuo 2012 m. Gyventojams išdalinti kompostavimo konteineriai, nuo 2014 m. Telšių r. sav. pradėtos atskirai rinkti žaliosios atliekos.

Planuojama, kad dalis Telšių regiono savivaldybių teritorijose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos jų susidarymo vietoje. Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis sumažinti biologiškai skaidžių atliekų kiekį šalinamą sąvartyne vidutiniškai 587 t. per metus. Kompostavimui tinka visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat namudiniam kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklos, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuyra. Įprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5-1 m³.

Kita dalis biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų bus surenkama naudojant žaliųjų atliekų surinkimo konteinerius, kurie jau dabar yra dalinami Telšių regiono gyventojams.

Savivaldybės teritorijoje veikiančios įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra susidaranti žaliosios atliekos šalina žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelėse arba savo įrengtose kompostavimo aikštelėse ar kituose įrenginiuose.

Kadangi šiose aikštelėse surenkamų ir kompostuojamų atliekų kiekis šiuo metu jau viršija projektinius aikštelių pajėgumus (Mažeikių r. Telšių r. ir Rietavo sav.), siūloma įvertinti šių aikštelių praplėtimo poreikį ir esant galimybėms jas praplėsti.

Siekiant įgyvendinti maisto/ virtuvės atliekų tvarkymo užduotį rekomenduojama parengti galimybių studiją, kurioje būtų analizuojamos šių atliekų surinkimo, apdorojimo bei panaudojimo galimybės bei remiantis studijos rezultatais numatyti galimus šių atliekų tvarkymo būdus.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys ir jų įgyvendinimas pateikiamas lentelėje esančioje žemiau.

39 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys ir jų įgyvendinimas, tonomis

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognozuojamas biologiškai skaidžių atliekų susidarymas regione remiantis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis	19.733	19.613	19.431	19.253	19.078	18.897	18.719
Atskirai surinktų bei sukompostuotų biologiškai skaidžių atliekų kiekiai	3.989	4.517	4.573	4.666	4.698	4.731	4.764

<i>Iš jų atskirai surinktų popieriaus, įskaitant pakuotes atliekas, atliekų kiekiai</i>	<i>1.173</i>	<i>1.253</i>	<i>1.263</i>	<i>1.308</i>	<i>1.318</i>	<i>1.328</i>	<i>1.338</i>
Biologiškai skaidžių atliekų kiekis po atskiro atliekų surinkimo neįvertinus mechaninio biologinio įrenginio įtakos	15.745	15.096	14.858	14.587	14.380	14.166	13.955
Mechaninio biologinio apdorojimo metu apdorotos ir vėlesniu etapu panaudotos atliekos	0	6.800	14.368	14.113	13.917	13.715	13.515
Šalinimų biologiškai skaidžių atliekų kiekis	15.745	8.296	490	474	463	451	440
Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduotys Telšių regione	19.116	19.116	17.203	17.203	15.292	15.292	13.380

6.4. Antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Plano laikotarpiu tvarkant pakuotes, pakuočių atliekas bei antrines žaliavas ketinama toliau bendradarbiauti su gamintojus ir importuotojus atstovaujančiomis organizacijomis, kurios remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, yra atsakingos už pakuočių bei pakuočių atliekų tvarkymą. Planuojama, kad antrinių žaliavų surinkimo ir paruošimo perdirbimui veikla didžiąja dalimi bus organizuojama pakuočių atliekų tvarkymui licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų.

Siekiant įvykdyti pakuotės, pakuotės atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymo užduotis Telšių regione papildomai privaloma imtis šių priemonių:

- Toliau organizuoti pakuotės, pakuotės atliekoms ir antrinėms žaliavoms surinkti skirtų priemonių (maišų, konteinerių) išdalinimą
- Sukurti tinkamą pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūrą sodų bei garažų bendrijose;
- 2015 m. atnaujinti konteinerių išdėstymo schemas.

Reikalavimai schemų atnaujinimui:

- Rekomenduojama, kad daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 metrų.
- Įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose;
- Įvertinti esamas ir numatyti naujas aikšteles skirtas antrinėms žaliavoms surinkti sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose.

Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymo užduotys ir jų įgyvendinimas pateikiamas lentelėje esančioje žemiau.

40 lentelė. Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų šalinimo užduotys ir jų įgyvendinimas, tonomis

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarantis antrinių žaliavų/ pakuočių ir pakuočių atliekų kiekis	18.793	18.604	18.314	18.026	17.744	17.475	17.207
Atskiras antrinių žaliavų/ pakuočių ir pakuočių atliekų surinkimas	1.930	2.070	3.291	3.478	3.527	3.538	3.549
Stiklo atliekos	1.421	1.477	1.886	1.996	2.017	2.025	2.033
Plastikų atliekos	509	593	1.246	1.316	1.339	1.341	1.344
Metalinės atliekos	0	0	160	166	171	171	171

MBA išrūšiuotos, apdorotos ir vėlesniu etapu panaudotos antrinių žaliavų/ pakuočių ir pakuočių atliekos	-	7.100	11.023	10.658	10.348	10.076	9.805
Kiekis patenkantis į sąvartyną	16.863	9.434	4.000	3.890	3.869	3.861	3.853
Antrinių žaliavų apdorojimo ir perdirbimo užduotys	9.396	9.302	9.157	9.013	8.872	8.737	8.603

6.5. Didelių gabaritų, statybinių bei kt. komunalinių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų surinkimas planuojamas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą). Taip pat numatoma šias atliekas toliau surinkti apvažiavimo būdu. Siekiant įgyvendinti VATP uždavinius didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse numatoma sudaryti gyventojams sąlygas šalinti tekstilės atliekas.

Savivaldybės teritorijoje didelių gabaritų, statybinių bei kitų atliekų tvarkymo organizavime turi būti toliau naudojamos bei naujai diegiamos šios priemonės:

- Atskiros statybos ir griovimo atliekų, pavojingų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu ne rečiau kaip 2 kartus per metus paslaugos teikimas;
- Tekstilės atliekų surinkimo paslaugų teikimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse;
- Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Mažeikių r. sav.

41 lentelė. Didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų tvarkymas, tonomis

Savivaldybė	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susidarantis didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų kiekis	12.430	12.334	12.187	12.042	11.895	11.750	11.606
Didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų atskiras surinkimas	3.334	3.401	3.469	3.538	3.609	3.681	3.755
Didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų kiekis apdorotas MBA ir vėlesniu etapu panaudotas	-	494	1.591	1.229	958	698	441
Kiekis patenkantis į sąvartyną	9.096	8.439	7.343	7.489	7.546	7.588	7.627

6.6. Kitų priemonių įgyvendinimas

Siekiant efektyvesnio komunalinių atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimo būtina įgyvendinti ne tik naujos infrastruktūros diegimo, bet ir papildomas – palaikymo priemones, kurios darytų ekonominį poveikį, užtikrintų darnią teisinę aplinką, praplėstų šalinimo infrastruktūros tarnavimo laikotarpį, suteiktų galimybes kontroliuoti paslaugas teikiančius subjektus ir t.t.

Siekiant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų visuotinumą bei kokybę būtina užtikrinti atliekų turėtojų, komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo veiklą vykdančių subjektų, apdorojimo įrenginius eksploatuojančių asmenų kontrolę.

Planuojama, kad komunalinių atliekų surinkėjų kontrolė nuo 2016 m. bus įgyvendinama įdiegus kontenerių bei kitų atliekų surinkimo priemonių identifikavimo sistemą, kurios dėka

komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius arba savivaldybės galės gauti informaciją apie teikiamas atliekų surinkimo paslaugas (ištuštintų konteinerių skaičių ir vietas kuriose konteineriai buvo ištuštinti, atliekų surinkimo metu nuvažiuotą atstumą ir t.t.). Ši sistema taip pat gali prisidėti prie apmokestinimo už komunalinių atliekų surinkimą ir transportavimą sistemos pakeitimo, diferencijuotos (dvinarės) rinkliavos įvedimo, teršėjas moka principo įgyvendinimo.

Pirminio atliekų rūšiavimo užtikrinimui regione ketinama įvesti kontrolės priemones – pavesti TRATC užduotį tikrinti komunalinių atliekų rūšiavimo pas atliekų turėtojus kokybę pasitelkiant savivaldybių darbuotojus.

Siekiant įgyvendinti principą teršėjas moka, šio plano įgyvendinimo laikotarpiu, taip pat ketinama pradėti vykdyti komunalinių atliekų susidarymo (normų, atliekų tūrinio svorio) tyrimus. Gauti tyrimų rezultatai padės teisingiau paskirstyti komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas tarp komunalinių atliekų turėtojų (vietinės rinkliavos mokėtojų). Šių tyrimų rezultatai prisidės prie diferencijuotos (dvinarės) rinkliavos nustatymo, kurios įvedimas, remiantis VATP, privalomas nuo 2016 m.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama atnaujinti savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo taisykles ir tokiu būdu užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimai savivaldybėse atitiktų šiuo metu aktualius, atliekų tvarkymą reglamentuojančius, teisės aktus.

6.7. Visuomenės informavimas ir švietimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – padeda skatinti visuomenės tinkamą dalyvavimą atliekų tvarkymo sistemoje. Nuolatos šviečiant visuomenę keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, visuomenė supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakeitimais.
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną.
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra bei vykstančiais, savivaldybėje bei regione įgyvendinamais projektais.

Šiuo metu būtų galima išskirti šias pagrindines visuomenės informavimo kryptis:

- Antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų rūšiavimas (kaip teisingai rūšiuoti atliekas, kur galima pašalinti išrūšiuotas atliekas).
- Žaliųjų atliekų kompostavimas namų ūkio sąlygomis (ką galima kompostuoti, kaip tai daryti).
- Didelių gabaritų, pavojingų atliekų šalinimas (šių atliekų žala aplinkai ir visuomenės sveikatai, kur galima šalinti šias atliekas).
- Atliekų tvarkymo sistemoje vykdomi projektai (dėl kokių priežasčių įgyvendinami projektai, kokia jų nauda).
- Atliekų rūšiavimo įtaka vietinės rinkliavos dydžiui.

Vykdamas visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi šie uždaviniai:

- Kiekvienais metais TRATC parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia ataskaitą apie komunalinių atliekų tvarkymą regiono teritorijoje. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie susidariusias, surinktas, panaudotas ir pašalintas komunalines atliekas, esamą infrastruktūrą.
- Kiekvienais metais TRATC parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buitinių atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šių atliekų tvarkymo reikalavimai.
- Ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimą savivaldybių teritorijoje, pateikiant informaciją apie surinktus kiekius ir surinkimo dinamiką, o taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir/ar vykdyti atskiro antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimo priemones.
- Ne rečiau kaip du kartus per metus turi pateikti išsamią informaciją apie didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų tvarkymą visiems gyventojams, o taip pat šią informaciją skelbti atliekų tvarkytojų tinklalapiuose.

Visos visuomenės informavimo priemonės turi būti parenkamos atsižvelgiant į tikslines grupes:

- Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai.
- Vietinės bendruomenės.
- Verslininkai.
- Žiniasklaida.

Siekiant tinkamai informuoti šias tikslines grupes, rekomenduojama naudoti įvairias informacines priemones:

- Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams rengti piešinių, rašinių, idėjų konkursus, akcijas, atliekų tvarkymo projektus, aplinkosauginius įvertinimus/prizus geriausiai rūšiuojančioms ar atliekų vengiančioms mokykloms).
- Vietinėms bendruomenėms organizuoti susitikimus su atliekų tvarkymo įmonių atstovais, skelbimus, taip pat rengti atliekų rūšiavimo ir perdirbimo savaites, platinti lankstinukus.
- Verslininkams rengti seminarus, konferencijas bei diskusijas.
- Žiniasklaidai ruošti informacinius renginius.

Svarbu ne tik šviesti plačiąją visuomenę, bet ir ugdyti specialistus, galinčius teikti informaciją ir mokyti visuomenę atliekų tvarkymo klausimais, todėl aplinkosaugos specialistai turi dalyvauti paskaitose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, kvalifikacijos kėlimo kursuose apie komunalinių atliekų keliamas problemas ir tvarkymo metodus.

6.8. Telšių atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo poveikio įmokoms už atliekų tvarkymą vertinimas

Plano įgyvendinimo poveikio vertinimas atliekamas atsižvelgiant tik į tuos investicinius kaštus bei metines sąnaudas, kurios gali paveikti atliekų tvarkymo kainos dydį. investicijos/sąnaudos, kurios finansuojamos TRATC lėšomis.

Telšių r komunalinių atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. įgyvendinimo priemonių plane numatytas kiekvieno komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objekto prognozuojamas investicijų poreikis ir finansavimo šaltiniai.

42 lentelė. Plano įgyvendinimui reikalingos investicijos, tūkst. Eur

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tekstilės atliekų surinkimo priemonės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse		5	-	-	-	-	-
Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno plėtra	-	-	782	-	-	-	-
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių plėtra	-	-	1.060	-	-	-	-
Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra	-	-	-	600	-	-	-

Vėlesniu etapu vertinant investicijų metines sąnaudas (kapitalo kaštus) daroma prielaida, kad infrastruktūra bus finansuojama skolinantis su 5 proc. metine palūkanų norma. Metiniai kapitalo kaštai apskaičiuojami kaip palūkanų ir metinių įmokų suma atsižvelgiant į sukuriamos infrastruktūros tarnavimo laikotarpį.

43 lentelė. Kapitalo kaštai investicijoms, tūkst. Eur

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tekstilės atliekų surinkimo priemonės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse		1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	-
Telšių regiono nepavojingų atliekų (Jėrubaičių) sąvartyno plėtra	-	-	39,11	35,01	30,71	26,20	21,45
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių plėtra	-	-	137,27	137,27	137,27	137,27	137,27
Žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių plėtra	-	-	-	77,70	77,70	77,70	77,70
Kapitalo kaštai iš viso	0,00	1,15	177,53	251,14	246,84	242,33	236,43

Vertinant plano poveikį įmokos dydžiams atskirai apskaičiuojamos metinės sąnaudos. Metinės sąnaudos (be kapitalo kaštų) pateikiamos lentelėje esančioje žemiau.

44 lentelė. Plano priemonių įgyvendinimo sąnaudos, tūkst. Eur

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galimybių studijos analizuojančios maisto/virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo galimybes parengimas	-	-	29,00	-	-	-	-

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galimybių studijos analizuojančios po mechaninio biologinio apdorojimo likusių - šalinimui skirtų atliekų srauto panaudojimo galimybes	-	-	29,00	-	-	-	-
Priežiūros ir kontrolės mechanizmų sukūrimas	-	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Konteinerių išdėstymo schemų parengimas	-	17,00	-	-	-	-	-
Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių parengimas	-	17,00	-	-	-	-	-
Apmokestinimo sistemos tobulinimas (dvinarės rinkliavos įvedimas)	-	44,00	-	-	-	-	-
Mišrių komunalinių atliekų susidarymo normų tyrimai	-	-	30,00	-	-	-	-
Komunalinių atliekų sudėties tyrimai	-	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Metinės sąnaudos	-	113,00	123,00	35,00	35,00	35,00	35,00

Vertinant įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą padidėjimą kartu įvertinamas ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginio daromas poveikis, taršos mokesčio įtaka.

45 lentelė. Plano priemonių įgyvendinimo įtaka antros alternatyvos atveju

	Vnt.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regioninio atliekų tvarkymo plano įtaka	Tūkst. Eur	-	114	301	286	282	277	271
Komunalinių atliekų apdorojimo mechaniniame biologiniame įrenginyje sąnaudos	Tūkst. Eur	-	384	713	687	666	647	627
Taršos mokesčiai	Tūkst. Eur	-	-	257	326	396	465	535
Įtaka, sąnaudoms	Tūkst. Eur	-	498	1.271	1.299	1.344	1.389	1.434
Įtaka, įkainio dydžiui	Eur/t	-	12	33	35	36	38	40

6.9. Regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas vertinamas 2014-2020 m. laikotarpiu.

Būklė vertinama kas metus ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gera – pasiekta 70-100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinama – 50-70 proc. rezultato; Bloga – pasiekta < 50 proc. rezultato.

46 lentelė. Telšių regiono atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas ¹	Rezultatas*	Būklė
Perdirbta ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių	- Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 22.807 t.	< įrašyti metų rezultatus >	Labai gera – pasiekta 100% planuojamo rezultato; Gera –

¹ Planuojami rezultatai (tonomis) pateikti remiantis gyventojų ir atliekų susidarymo prognozėmis

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas ¹	Rezultatas*	Būklė
	atliekų procentais	komunalinių atliekų; - Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 31.364t. komunalinių atliekų.		pasiekta 70-100% planuojamo rezultato; Patenkinama – 50-70% rezultato; Bloga – pasiekta <50% rezultato.
Kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100% užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	< įrašyti metų rezultatus>	
Pašalinta biologiškai skaidžių atliekų sąvartyne	tonomis	Nuo 2014 iki 2015 m. ne daugiau kaip 19.116 tonų/metus. Nuo 2016 iki 2017 m. ne daugiau kaip 17.203 tonos/metus. Nuo 2018 iki 2019 m. ne daugiau kaip 15.292 tonos/metus. Nuo 2020 m. ne daugiau kaip 13.380 tonų/metus.	< įrašyti metų rezultatus>	
Kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti tokių komunalinių atliekų medžiagų, kaip popierius, metalas, plastikas, stiklas	tonomis visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų - popieriaus, metalo, plastikų, stiklo	Iki 2020 m. ne mažiau kaip 8.603 t. komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	< įrašyti metų rezultatus>	

Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal žemiau esančioje lentelėje pateiktus rodiklius:

47 lentelė. Laukiami plano įgyvendinimo rezultatai

Atliekų tvarkymo būdas	Rodikliai	Laukiamas rezultatas
Prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Didėjimas
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Didėjimas
Paruošimas naudoti pakartotinai	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Perdirbimas	Iš atliekų turėtojų atskirai surinktų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas
	Atskirai surinktų buities pavojingų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas

Atliekų tvarkymo būdas	Rodikliai	Laukiamas rezultatas
	Atskirai surinktų ir sukompostuotų biologiškai skaidžių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas
	Bendras perdirbtų komunalinių atliekų kiekis, procentais nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas
Kitoks naudojimas	Kitaip panaudotų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų kiekis, procentais	Didėjimas
Šalinimas	Komunalinių atliekų, šalinamų sąvartyne, kiekis, procentais	Mažėjimas
	Sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su praėjusių kalendorinių metų kiekiu, procentais	Mažėjimas